

KORĀNA LASĪŠANAS LIKUMI

TADŽVĪD

Iepazīsti likumus pareizai Korāna izrunai

Saturs

Ievads	4
Burtu Makhāridž	5
Al-Džauf – mutes dobuma	5
Al-Halq – kakla	6
Al-Lisān – mēles	6
Aš-Šafatain – lūpu	8
Al-Khaišūm – deguna dobuma	8
Burtu Makhāridž kopsavilkuma tabula	9
Burtu Sifāt	10
Sifāt ar pretstatu	10
Hems (izčukstētie)	10
Džahr (Hems pretstats)	10
Šiddah (eksplozīvi/spēcīgi)	11
Tavassut (Pa vidu starp Rakhāva un Šiddah)	11
Rakhāvah (Šiddah pretstats)	11
Itbāq (slēgtie)	11
Infitāh (Itbāq pretstats)	11
Idhlāq (plūstošs)	11
Ismāt (Idhlāq pretstats)	12
IstaʾAla / Tafkhīm (piepacelti, cieti, smagi)	12
Istifāl / Tarqīq (Tafkhīm preststats)	12
Sifāt bez pretstatiem	13
Sofīr (svilpjošā skaņa)	13
Qalqalah (atlecošā/atbalss skaņa)	13
Līn (maigā skaņa)	14
Inhirāf (nosliecošā skaņa)	14
Takrīr (atkārtotā skaņa)	14
Tafašši (izklīdētā skaņa)	14
Istitōlah (pagarinātā skaņa vai kaut kā meklēšana)	14
Burtu Sifāt kopsavilkuma tabula	16
Sifāt ar pretstatu	16
Sifāt bez pretstata	17
Saules un mēness burti	17
Sukūn	19
Hamzah	19
Hamzatul Vasl ʾ	19
Hamzatul QotʾA	21
Rā burta likumi	22
Tafkhīm (piepaceltie, cietie, smagie)	22
Tarqīq (mīkstie, vieglie)	23
Ļām burta likumi	24
Mīm sākina likums	25
Idghām Šafauvī (Mīm sapludināšana)	26
Ikhfāʾa Šafauvī (Mīm noslēpšana)	26

Ithhār Šafauvī (Mīm skaidra izrunāšana).....	27
Nūn sākina un tanvīn likums.....	28
Ithhār (Skaidra izrunāšana).....	28
Idghām (sapludināšana).....	29
Idghām bez ghunnah (pilnīgā sapludināšana).....	29
Idghām ar ghunnah (nepilnīgā sapludināšana).....	30
Iqlāb (pārveidošana).....	31
Ikhfā'a (noslēpšana).....	31
Idghām (sapludināšana).....	33
Idghām Mutamāthilain (2 identisko burtu sapludināšana).....	33
Idghām Mutadžānisain (līdzīgo sapludināšana).....	33
Idghām Mutaqōribain (aptuveno sapludināšana).....	35
Vēl daži saplūšanas gadījumi.....	35
Madd likumi.....	36
Dabīgais Madd.....	36
Hamzah radīts Madd.....	36
Sukūn vai šaddah radīts Madd.....	37
Kā cita radīts Madd.....	40
Apstāšanās likumi (Vaqf).....	42
Aizlūgums pirms sākt Korāna citēšanu.....	44
Aizsardzības meklēšana no Sātana (At-ta' Auvudh).....	44
Skaitīšana Allāha vārdā (Basmala).....	44
Noteikumi Basmala skaitīšanai starp divām sūrām.....	45
Pilnīgā atdalīšana.....	45
Daļēja atdalīšana.....	45
Pilnīgā savienošana.....	45
Septiņi Alifa veidi.....	45
Sīn virs/zem Sōd.....	46
Krišana pie zemes citēšanas laikā.....	46
Neprecīza izruna (Lahn).....	48
Lahnei Džalī.....	48
Lahnei Khafī.....	49
Etiķete atbilstoši Korāna lasīšanai.....	50
Citēšanas veidi.....	51

Ievads

Bismillāh-ar-Ramān-ir-Rahīm.

Šajā grāmatā ir uzskaitīti likumi, kas jāievēro citējot Korānu. Tulkojums veikts no interneta vietnes <http://www.readwithtajweed.com/index.htm> ar vietnes autora atļauju. Tulkojuma neskaidrību gadījumā sīkāku informāciju var meklēt iepriekš minētajā vietnē. Pie lielākās daļas izrunu paraugiem ir pievienoti arī audio faili, lai lasītājs varētu gūt labāku skaidrību par pareizu izrunu.

Lai Allāh palīdz man un jums apgūt Allāh vārdu pareizu izrunu. Amīn!

Burtu Makhāridž

Ar to saprot – pareizu runas orgānu novietojumu lai izrunātu burtu tā, ka to var atšķirt no citiem burtiem. Tas ir neatkarīgi no tā vai tas ir līdzskanis vai patskanis.

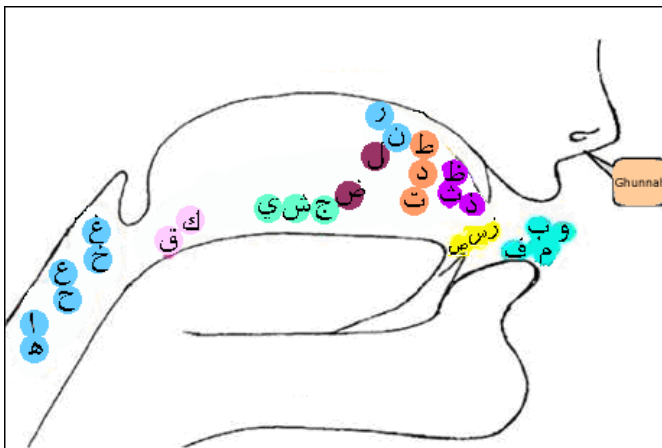
Tadžvīda stūrakmens ir spēja pareizi izrunāt burtus un to var paveikt zinot **kur rodas to skaņa**. Tas mums palīdz izrunāt burtus pareizi.

Tomēr ar Makhāridž vien nepietiek, to ir jāskata kopā ar burtu Sifa (raksturīpašībām). Makhāridž norāda uz burta izcelsmes vietu, bet Sifa sniedz papildus informāciju lai burtu izrunātu pareizi.

Lai trenētos atrast katra burta pareizo Makhāridž saki burtu šādi:

- 1) Pirms tā liec alif + kesra
- 2) Uz tā liec sukūn

Piemēram Is – **إِس** Ib – **إِب**

Ir piecas galvenās Makhāridž kategorijas

- 1) Mutes dobuma Al-Džauf **الْجَوْف**
- 2) Kakla Al-Halq **الْحَلْق**
- 3) Mēles Al-Lissān **اللِّسَان**
- 4) Lūpu Aš-Šafatāin **الشَّفَاتَان**
- 5) Deguna dobuma Al-Khaišūm **الْخَيْشُوم**

Šajā diagrammā var uzskatāmi redzēt kur rodas katrs burts

Al-Džauf – mutes dobuma

Ar to saprot visu to tukšo laukumu kas sākas no krūtīm, augšup pa kaklu un laukā caur muti.

Tas ir garo paskaņu skaņas makhāridž (pazīstamu arī kā pastiepto burtu) un tajā skaņa tiek pastiepta par 2 vienībām.

Ā **ا** → Ijjāka **إِيَّاكَ** (1:5)

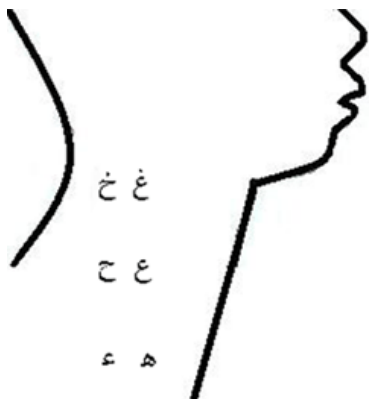
Ū **و** → Juqīmūna **يُقِيمُونَ** (2:3)

Ī **ي** → Al-ladhīna **الَّذِينَ** (1:7)

Al-Halq – kakla

Kakla Makhāridžā ir trīs apakšgrupas un katrā no tām ir pa divi burti:

- 1) Kakla paša augšdaļa
- 2) Kakla vidus daļa
- 3) Kakla zemākā daļa

Šajā diagrammā var uzskatāmi redzēt kāds burts katrā apakšgrupā atrodas

Kad trenēsies izrunāt burtu neaizmirsti, ka tam priekšā jāpieliek alif + kesra lai vieglāk atrastu skaņas rašanās vietu.

Ikh إخ (atskaņo)

‘I إغ (atskaņo)

Igh إغ (atskaņo)

I إه (atskaņo)

Ih إح (atskaņo)

Ih إه (atskaņo)

Al-Lisān – mēles

Ļoti daudzi burti nāk no mutes: tas ir mēlei pieskaroties dažādām mutes un zobu vietām.

Mēles Makhāridžā ir 4 galvenās grupas, kuras var tik sadalītas 10 apakšgrupās:

- 1) Pie pašas mēles saknes:

- a) Qōf ق Izrunā ar visdziļāk kaklā esošo mēles daļu, pieskaroties ar to aukslējām lai izveidotu treknu un noapaļotu skaņu mandeļu apvidū. Tāpēc arī patskanis “a” aiz šī burta atgādina mazliet vairāk “o” nekā “a”. Pamēģini pateikt Iq – إق (atskaņo)
- b) Kēf ك Šī burta makhradž ir nedaudz augstāk pa mēli nekā Qōf. Šoreiz mēlei tikpat kā nevajadzētu pieskarties aukslējām. Tātad arī šoreiz skaņa nāk no mēles saknes daļas, bet to sakot mēle netiek piepacelta. Pamēģini pateikt Ik – إك (atskaņo)

- 2) Mēles vidusdaļā. Šajā grupā atrodas 3 burti ي ش ج

Lai tos izrunātu vienkārši pieskaries ar mēles vidusdaļu tai mutes vietai, kas atrodas tieši virs tās.

- 3) Mēles sānos:

- a) Mēles aizmugurējās puses sāni pieskaras augšējiem dzerokļiem vienā no trim veidiem:
 - ✓ No labās puses;
 - ✓ No kreisās puses;
 - ✓ No abām pusēm

Visbiežāk izmanto kreiso pusi, jo tā ir vieglāk nekā ar labo. Un abu pušu izmantošana ir reti sastopama.

Te atrodas ل ض

Dōd atrodas mazliet dziļāk nekā ḷām. Pamēģini pateikt Id – إد (atskaņo)

b) Mēles priekšējās puses sāni pieskaras zobiem

Te atrodas ن ر

Rō atrodas mazliet dziļāk nekā nūn un tā veidošanai izmanto mēles priekšējo sānu bet no apakšpuses. Pamēģini pateikt Ir – اِرْ (atskaņo)

4) Mēles galā:

a) Mēles gals pieskaras priekšzobu pamatnei (vieta kur satiekas smaganas un zobi). Šeit atrodas trīs burti un atšķirība starp tiem ir neliela, bet nozīmīga:

✓ Tā ت no visiem trim atrodas visvairāk priekšpusē, precīzi vietā kur satiekas smaganas un zobi. Pamēģini pateikt It – اِتْ (atskaņo)

✓ Dēl د ir mazliet aiz Tā. Pamēģini pateikt Id – اِدْ (atskaņo)

✓ Tō ط atrodas mazliet aiz Dēl, kā arī mēles aizmugurējai daļai jāpieskaras aukslējām, jo šis ir treknais burts. Pamēģini pateikt It – اِطْ (atskaņo)

b) Mēles gals pieskaras vietai kur satiekas acu zobi un smaganas. Arī te ir trīs burti:

✓ Sīn س ļauj gaisam izplūst no aizmugures uz priekšu un laukā caur zobiem. Pamēģini pateikt Is – اِسْ (atskaņo)

✓ Sōd ص mēles aizmugurējai daļai jāpieskaras aukslējām, jo šis ir treknais burts. Pamēģini pateikt Is – اِصْ (atskaņo)

✓ Zein ز zobiem jābūt sakļautiem kopā tā lai gaiss izkļūstot laukā radītu tādu kā dūcošu skaņu. Pamēģini pateikt Iz – اِزْ (atskaņo)

c) Mēles gals pieskaras priekšzobu pašai augšai:

✓ Thā ث veidojas radot vieglu spiedienu uz divu priekšzobu pašu malu. Pamēģini pateikt Ith – اِثْ (atskaņo)

✓ Dhēl ذ veidojas radot spiedienu uz divu priekšzobu vidējo daļu. Pamēģini pateikt Idh – اِدْ (atskaņo)

✓ Thō ظ veidojas radot spiedienu uz divu priekšzobu sakņu daļu, kā arī mēles aizmugurējai daļai jāpieskaras aukslējām, jo šis ir treknais burts. Pamēģini pateikt Ith – اِظْ (atskaņo)

Aš-Šafatain – lūpu

Šos burtus veido tikai izmantojot lūpas un te ir divas kategorijas:

1) Izmanto tikai vienu lūpu – priekšzobu pati mala saskaras ar apakšlūpas iekšpusi (mitro lūpas

daļu). Te veidojas burts Fā ف Pamēģini pateikt If - اِفْ (atskaņo)

2) Izmanto abas lūpas:

✓ Vāu و bet tikai tad kad tas ir kā līdzskanis nevis kā garais patskanis. To izrunā nepilnīgi

savienojot abas lūpas. Pamēģini pateikt Iu - اِوْ (atskaņo)

✓ Mīm م izrunā saliekot kopā lūpu sausās daļas un izgrūžot gaisu caur nāsīm. Pamēģini

pateikt Im - اِمْ (atskaņo)

✓ Bā ب izrunā spēcīgi un ātri saspiežot lūpas kopā. Līdzīgi kā ar burtu mīm, bet

atsperīgāk – ātri saspiežot un ātri atkal atlaižot. Pamēģini pateikt Ib - اِبْ (atskaņo)

Al-Khaišūm – deguna dobuma

Deguna dobums atrodas visdziļākajā deguna daļā (deguna tiltiņš). Tas ir atvērums kas savieno muti ar degunu. Tā ir vieta kur rodas ghunnah. Varbūt tev kādreiz bērnbā teica - nerunā caur degunu. Lūk arābu valodā reizēm jārunā caur degunu un to sauc par ghunnah. To izrunājot netiek izmantota mēle, vari aizspiest degunu un pamēģināt pateikt mmmmm vai nnnnnn, dzirdēsi kā apmēram jāizklausās ghunnah. Un jāvelk to arī mazliet garāk - divas vienības

Ghunnah rodas šādos gadījumos:

1. Kad ir mīm ar šaddah
2. Kad ir Nūn ar šaddah
3. Mīm sākina likuma gadījumā
4. Nūn sākina un tanvīn likuma gadījumā

Ieteikums

Pievērs uzmanību ka izrunā atšķirīgi un pareizi šos burtus:

ء (→)	ع (→)	ص (→)	س (→)	ض (→)	د (→)	ق (→)	ك (→)
ط (→)	ت (→)	ح (→)	ه (→)	ظ (→)	ز (→)	ذ (→)	

Burtu Makhāridž kopsavilkuma tabula

Mutes dobums - Džauf	و ي ا			
Kakls - Halq		Dziļumā	ه ء	
		Pa vidu	ح ع	
		Augšpusē	خ غ	
Mēle - Lissān	Mēles aizmugurējā daļa	Aukslējas pašā dziļumā	ق	
		Nedaudz pirms Qōf makhradža	ك	
	Mēles vidus daļa	Jā kā līdzskanis nevis garais patskanis	ج ش ي	
	Mēles sāni	Mēles aizmugurējie sāni kur tie satiekas ar dzerokļu augšpusi	ض	
		Pirms Dōd makhradža	ل	
		Aiz Lām makhradža izmantojot mēles priekšpusē sānus	ن	
		Aiz Nūn makhradža izmantojot mēles apakšpusi	ر	
	Mēles gals	Priekšzobu saknes daļa ar mēles galu	ط د ت	
		Acu zobu pamatne ar mēles galu	ص س ز	
		Priekšzobu mala ar mēles galu	ظ ذ ث	
	Lūpas - Šafatain	Viena lūpa	Apakšlūpas mitrā daļa ar augšējo priekšzobu malu	ف
		Abas lūpas	Nepilnība lūpu savienošana	و
Lūpas kopā			ب	
Lūpas kopā atlecoši			م	
Deguna dobums - Khaišūm	Ghunnah	Mīm ar šaddah	مء	
		Nūn ar šaddah	نء	
		Nūn sākina un tanvīn likumi	ن°	
		Mīm likumi	م°	

Burtu Sifāt

Ar Sifāt saprot burtu raksturīpašības, to kā tas ir noformulēts lai atšķirtos no pārējiem burtiem, kas nāk no tā paša Makhāridža. Makhāridž pasaka tikai to no kurienes rodas skaņa, bet Sifāt dod papildus raksturojumu lai varētu radīt pareizu skaņu.

Sifāt ir divu veidu:

- 1) Sifāt AR pretstatu
- 2) Sifāt BEZ pretstata

Sifāt ar pretstatu

Hems – izčukstēts – هَمْسٌ	Džahr – izrunāts – جَهْرٌ
Šiddah – eksplozīvs – شِدَّةٌ	Rakhāvah – maigs – رَخَاوَةٌ
Tavassut – pa vidu – تَوَسُّطٌ	
Iṭbāq – slēgts – اِطْبَاقٌ	Infiṭāḥ – atvērts – اِنْفِطَاحٌ
Idhlāq – plūstošs – اِذْلَاقٌ	Ismāt – asi izteikts – اِسْمَاطٌ
Ista'Alā / Tafkhīm – piepacelti – تَفْخِيمٌ	Istifāl / Tarqīq – zemi – تَرْقِيقٌ

Hems (izčukstētie)

Kad uz šī burta ir SUKŪN, to izrunājot **elpu** mazliet turpina izpūst (it kā izčukst)

Šāda īpašība piemīt 10 burtiem un tos sauc par mahmūsah مَهْمُوسَةٌ

ة / ه ك ف ص ش س خ ح ث ت

Šiem burtiem saglabājās šī čukstošā skaņa arī tad, ja tiem ir kāda cita zīme nevis sukūn, bet tad tā ir vāji izteikta, taču kad ir sukūn šī čukstošā pieskaņa ir īpaši jāuzsver. Tomēr ir trīs izņēmumi:

- 1) Tā ت un Kēf ك piemīt hems īpašības TIKAI tad ja tiem ir sukūn (ja ir kāda cita zīme tad tiem ir šiddah īpašības)
- 2) Sīn س VIENMĒR ir īpaši izteikta hems īpašība, vienalga kāda ir zīme uz tā

Džahr (Hems pretstats)

Elpas apturēšana izrunājot burtu kad uz tā ir SUKŪN. To panāk apturot gaisa plūsmu burta mahradž vietā.

Šāda īpašība piemīt visiem pārējiem burtiem kas nav Hems, tos sauc madžhūrah مَجْهُورَةٌ

Šiddah (eksplozīvi/spēcīgi)

Spēcīga skaņas apturēšana izrunājot burtu kad uz tā ir SUKŪN. To panāk stingri balstoties uz burta makhradž vai arī sažņaudzot to.

Šāda īpašība piemīt 8 burtiem un tos sauc par šadīdah شَدِيدَة

ك ق ط د ج ت ب ء

Šiddah īpašība ir izrunāt burtu ļoti spēcīgi, burta skaņa būs ļoti cieta un tā skaņa aprausies burta makhradž vietā.

Tavassut (Pa vidu starp Rakhāva un Šiddah)

Skaņa ir kaut kas pa vidu, to ne īsti aprauj, ne īsti ļauj tai turpināties.

Šāda īpašība piemīt 5 burtiem un tos sauc mutavassiṭoh مُتَوَسِّطَة

ر م ع ن ل

Rakhāvah (Šiddah pretstats)

Izrunājot burtu kad uz tā ir SUKŪN **skaņai** ļauj turpināties maigā, vieglā veidā. Rakhāvah nozīmē SKAŅAS turpināšanos, savukārt hems nozīmē ELPAS turpināšanos.

Šāda īpašība piemīt visiem pārējiem burtiem, kas nav Šiddah vai Tavassut

Itbāq (slēgtie)

Mēles aizmugures daļai ir jāpieskaras pie aukslējām. Šāda īpašība burtiem piemīt neatkarīgi no tā kāda zīme uz tiem ir. Tos sauc par slēgtajiem tāpēc ka tos izrunājot mēles aizmugures daļa tiek pacelta pie aukslējām tik ļoti, ka mute tiek praktiski aizslēgta. Šos burtus mēdz saukt arī par pilnās mutes burtiem, jo runā it kā ar pilnu muti.

Šī īpašība piemīt 4 burtiem un tos sauc muṭbaqqah مُطَبَّقَة

ظ ط ض ص

Infitāh (Itbāq pretstats)

Mēle un aukslējas ir atdalītas un skaņa izrunāta atvērti, mute netiek noslēgta.

Šī īpašība piemīt visiem pārējiem burtiem kas nav Itbāq un tos sauc munfatihah مُنْفَتِحَة

Dažiem no šiem burtiem mēle var tikt mazliet piepacelta, bet tā NEPIESKARSIES aukslējām (tāpēc, ka tiem mēles piepacelšana notiek dēļ Tafkhīm īpašības)

Idhlāq (plūstošs)

Šī īpašība raksturo ātrumu kādā tiek izrunāti burti. Dēļ tā, ka to makhradž ir viegls – mēles vai mutes pati mala (galvenokārt lūpas) – šie burti tiek izrunāti plūstoši un viegli.

Šāda īpašība piemīt 6 burtiem un tos sauc mudhlaqah مُذَلِّقَة

ب ر ف ل م ن

Ismāt (Idhlāq pretstats)

Izruna ir asa, grūta, nepieciešams pielikt piepūli lai izrunāti šo burtu

Šāda īpašība piemīt visiem pārējiem burtiem kas nav Idhlāq un tos sauc muṣmatah مُصَمَّاتَة

Ista'Ala / Tafkhīm (piepacelti, cieti, smagi)

Mēles aizmugures daļa tiek piepacelta TUVINOT to aukslējām, bet nepieskaroties tām. Atšķirība starp Ista'Ala un Itbāq ir tāda ka Ista'Ala burtiem mēli tikai PIEPACEL, bet Itbāq burtiem mēle PIESKARAS aukslējām.

Šāda īpašība burtiem piemīt neatkarīgi no tā kāda zīme uz tiem ir. DĒĻ šīs īpašības arī šos burtus mēdz saukt par pilnās mutes burtiem, skaņa ir noapaļota, it kā runātu ar pilnu muti.

Šī īpašība piemīt 7 burtiem un tos sauc musta' alijah مُسْتَعْلِيَة

خ ص ض ط ظ غ ق

Trim burtiem šī piepacelšana ir mazāka tad ja tiem ir kesra

خ غ ق

Istifāl / Tarqīq (Tafkhīm preststats)

Mēle, izrunājot burtu netiek piepacelta, bet tiek atstāta tās normālajā pozīcijā. Tas radīs tādu pieplacinātu skaņu. Šie burti pazīstami arī kā tukšās mutes burti.

Šī īpašība piemīt visiem pārējiem burtiem kas nav Tafkhīm un tos sauc mustafilah مُسْتَفِلَة

Sifāt ar pretstatiem

Sifāt bez pretstatiem

Ṣofīr – svilpjošā skaņa	صَفِير
Qalqalah - atlecošā/atbalss skaņa	قَلْقَلَةٌ
Līn – maigā skaņa, jeb divskaņi	لَيْن
Inḥirāf – nosliecošā skaņa	إِنْجِرَافٍ
Takrīr – atkārtotā skaņa	تَكْرِير
Tafaššī – izkriedētā skaņa	تَفَشَّي
Istiṭōlah – pagarinātā skaņa	إِسْتِطَالَةٌ

Sofīr (svilpjošā skaņa)

Šī skaņa ir kas līdzīgs ko rada putns vai bite un var tikt raksturota kā svilpjoša vai dūcoša skaņa. Burtam būs šī īpašība neatkarīgi no tā kāda zīme būs uz tā, bet īpaši izteikta šī īpašība būs ar sukūn.

Šāda īpašība piemīt 3 burtiem un tos sauc ṣofīrah **صَفِيرَةٌ**

ز س ص

Qalqalah (atlecošā/atbalss skaņa)

Ir daži burti, kurus tu izrunāsi ar tādu kā uzsvaru, atlecošu, atbalsojošu pieskaņu. Tas neskanēs tā pat kā dubults līdzskanis vai kāds patskanis. Nesajauc. Ja vēlies dzirdēt kā tas izklausās, tad atver 113 sūru un paklausies kā izrunā katras ājātas pēdējo burtu. Tie visi ir atlecošie.

Atbalss burti ir 5 un tie tādi kļūst tad ja uz tiem ir sukūn. Tos sauc muqalqalah **مُقَلْقَلَةٌ**

ب د ج ط ق

Tie var būt vārda vidū vai beigās. Galvenais lai uz tiem būtu sukūn (īstais sukūn vai arī viltus sukūn – pēdējais vārds izrunā vai teikumā).

Tie ir divu veidu:

1) Vāji izteikti - tie var būt gan vārda sākumā gan beigās, bet galvenais, ka tur netiek ieturēta pauze. Tad atbalss nebūs tik spēcīga

Huval-abtar **هُوَ الْأَبْتَرُ** (108:3)

2) Spēcīgi izteikti - tie būs vārda beigās vai ja tur ietur pausi un šeit atbalss būs īpaši izteikta.

Māāāāā a'abud **مَا أَعْبُدُ** (109:3)

Šiem burtiem ir nepieciešama šāda qalqalah īpašība, jo tie ir gan džahr (elpas apturēšana izrunājot), gan šiddah (skaņas apturēšana izrunājot) un bez qalqalah šiem burtiem vispār nebūtu nekādas skaņas.

Līn (maigā skaņa)

Šo burtu skaņa paliek ļoti maiga ja uz tiem ir sukūn, bet pirms viņiem ir fatha, tad izveidojas divkaņi “Ai” un “Au”. Izrunai ir jābūt divu vienību garumā.

Šādi burti ir 2 un tos sauc lajjinah لَيِّنَةٌ

Aii آي (→)	Auu أُو (→)
------------	-------------

Inhirāf (nosliecošā skaņa)

Mēles nosliekšanās prom no tās makhradža līdz tā pietuvojas jau citam makhradžam.

Šāda īpašība piemīt 2 burtiem un tos sauc munḥarīfah مُنْحَرَفَةٌ

ر ل

Ļām nosliecas uz Rō makhradža pusi un otrādāk. Šis gan ir vairāk kā brīdinājums nevis likums.

Takrīr (atkārtotā skaņa)

Takrīr īpašība ir kaut ko izrunā atkārtotā manierē.

Šī īpašība ir atrodama 1 burtā un to sauc mukarrarah مُكَرَّرَةٌ

ر

Kad Rō izrunā no tā makhradža, tad mēle veic vibrējošas kustības radot atkārtotu skaņu. Tāpēc ir jāpievērš uzmanība un jāizvairās pārāk aizrauties ar šo vibrēšanu, lai nejauši viena Rō vietā nepateiktu divus, vai dubultā līdzskaņa vietā vairākus. Šis gan ir vairāk kā brīdinājums nevis likums – no takrīr ir jāizvairās.

Tafašši (izklienētā skaņa)

Burta izrunāšana piepildod muti ar gaisu un ļaujot skaņai plaši izplatīties mutē. Tas izpaužas vienalga kāda zīme būtu uz burta, bet jo īpaši, ja ir sukūn.

Šī īpašība ir atrodama 1 burtā un to sauc mutafaššijah مُتَفَشِّيَةٌ

ش

Istitōlah (pagarinātā skaņa vai kaut kā meklēšana)

Tas nozīmē izrunāt burtu lēnā un izstieptā veidā. To izrunājot burta skaņa saglabāsies no tā makhradž sākuma līdz beigām (burta izstiepšana noklāj visu mēli ar radīto skaņu). Šī īpašība darbosies TIKAI ja burtam būs sukūn vai šaddah. Bet ir jāpievērš uzmanība lai skaņu neizstieptu pārāk garu.

Šī īpašība piemīt vienam burtam:

ض

Sifāt bez pretstata

Svilpjošā

Safīr الصفير
ص ز س

Pie jebkuras zīmes,
bet jo īpaši sukūn.

Pagarinātā

Istitālah الاستطالة
ض

Tikai pie sukūn
un šaddah

Atlecošā

Qalqalah القلقة
قطب جد

Tikai ar sukūn

Izkliedētā

Tafašši التفشي
ش

Pie jebkuras zīmes,
bet jo īpaši sukūn.

Maigā

Līn اللين
ي و

Tikai parādītajā
zīmju kombinācijā

Pie jebkuras zīmes, bet
jo īpaši sukūn un šaddah

Atkārtotā

Takrīr التكرار
ر

Nosliekusies

Inhirāf الانحراف
ر ل

Pie jebkuras zīmes

Burtu Sifāt kopsavilkuma tabula

Sifāt ar pretstatu

Sifāt	Apraksts	Burti tajā
Hems – izčukstēts – هَمْسٌ	Izrunājot burtu, kad uz tā ir sukūn, elpa turpina izplūst	ف ح ث ه ش خ ص س ك ت
Džahr – izrunāts – جَهْرٌ	Izrunājot burtu, kad uz tā ir sukūn, elpa apraujas	ء ب ج د ذ ر ز ض ط ظ ع غ ق ل م ن و ي
Šiddah – eksplozīvs – شِدَّةٌ	Izrunājot burtu, kad uz tā ir sukūn, skaņa apraujas	ء ب ت ج د ط ق ك
Rakhāvah – maigs – رَخَاوَةٌ	Izrunājot burtu, kad uz tā ir sukūn, skaņa turpina plūst	ي ث ذ ز س ش ص ض غ ف ح خ و ه
Tavassuṭ – pa vidu – تَوَسُّطٌ	Kaut kas pa vidu starp skaņas apraušanu un plūšanu	ل ن ع م ر
Iṭbāq – slēgts – اِطْبَاقٌ	Izrunājot burtu vienmēr mēles aizmugurējā daļā un aukslējas saskaras	ص ض ط ظ
Infiṭāḥ – atvērts – اِنْفِطَاحٌ	Izrunājot burtu nekad mēles aizmugurējā daļā un aukslējas nesaskaras	ء ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ع غ ف ق ك ل م ن ه و ي ش
Idhlāq – plūstošs – اِدْثَلَاقٌ	Ātrums kādā izrunājas burti dēļ tā, ka tie ir viegli izrunājami	ب ر ف ل م ن
Ismāt – asi izteikts – اِسْمَاطٌ	Burti grūti, smagi izrunājas	ث خ ح ج د ذ ز س ش ص ض ط ظ ع غ ق ه و ي ء ت
Ista' Alā / Tafkhīm – piepacelti – تَفْخِيمٌ	Izrunājot burtu vienmēr mēles aizmugurējā daļā tiek piepacelta pie aukslējām, bet tās nekad nesaskaras	خ ص ض ط ظ غ ق
Istifāl / Tarqīq – zemi – تَرْقِيقٌ	Izrunājot burtu vienmēr mēles aizmugurējā daļā tiek atvirzīta tālu no aukslējām	ل م ء ب ت ث ج ح د ذ ر ز ن ه و ي س ش ع ف ك

Sifāt bez pretstata

Sifāt	Apraksts	Burti tajā
Sofīr – svilpjošā skaņa – صَفِير	Izrunājot burtu, kad uz tā ir sukūn, veidojas dūcoša/svilpjoša skaņa	ز س ص
Qalqalah - atlecošā/atbalss skaņa – قَلْقَلَة	Izrunājot burtu, kad uz tā ir sukūn, veidojas atbalsojoša/atlecoša skaņa	د ق ط ب ج
Līn – maigā skaņa, jeb divskaņi – لِين	Plūstoša burtu kombināciju izruna, kas izveido divskaņus “ai” un “au”	وَي
Inhīrāf – nosliecošā skaņa – إِنْجِرَاف	Mēles novirzīšana prom no tās makhradž līdz tā pietuvojas jau cita burta makhradžam	ل ر
Takrīr – atkārtotā skaņa – تَكْرِير	Izrunāt skaņu atkārtotā manierē (no šī jāizvairās)	ر
Tafašši – izkļiedētā skaņa – تَفَشِّي	Izrunājot burtu mute tiek piepildīta ar gaisu un skaņai tiek ļauts plaši izplatīties pa muti	ش
Istītōlah – pagarinātā skaņa – إِسْتِطَالَة	Burtus izrunā lēnā un pagarinātā veidā, kad uz tiem ir sukūn vai šaddah	ض

Saules un mēness burti

Šis likuma attiecas uz priedēkli “Al-“ ko redzēsi piekabinātu tik daudzu arābu valodas vārdu sākumā. Latviešu valodā tam nav tulkojuma. Tas padara vārdu par noteiktu, līdzīgi kā angļu valodas vārds “the”.

Visi mums zināmie 28 burti iedalās:

- ✓ 14 Saules burti
- ✓ 14 Mēness burti

Ja aiz “Al” seko saules burts tad Ļām pārvēršas par šo saules burtu – tam pazudīs sukūn un saules burtam parādīsies šaddah. Tā arī viņu izrunāsi – it kā Ļām tur vispār nebūtu, bet būtu dubultais saules burts.

Saules burti ir šādi burti:

ن ت ث س ش ص ض ط ظ د ذ ر ز ل

Visi pārējie ir mēness burti

Saules burta piemērs:

At-tūr – الطُّور → الطُّور

Mēness burta piemērs:

Al-Qodr – الْقَدْرُ

Vēl viena lieta, kam pievērs uzmanību redzot šo “Al-“ ir tā, ka tā alifs ir ar savienojošo hamzu. Vai atceries ko tas nozīmē? – ja tas būs teikuma vidū tad tu šo alifu ignorēsi un neizrunāsi.

Tātad diezgan bieži varēsi sastapt vārdus, kuri sāksies ar “Al”, bet nevienu no šiem abiem burtiem tu neizrunāsi – tas būs tas, ja vārds būs teikuma vidū un aiz “Al” būs saules burts. Ja tur būs mēness burts, tad teikuma vidū neizrunāsi tikai alifu.

Apskati šos saules burtu piemērus:

Vat- tīni – وَالْتَيْنِ → وَالتَيْنِ (95:1)

Mminat-toiri – مِنَ الطَّيْرِ → مِّنَ الطَّيْرِ (2:260)

Jaumid-dīni – يَوْمَ الدِّينِ → يَوْمَ الدِّينِ (1:3)

Bil-laili – بِاللَّيْلِ → بِاللَّيْلِ (2:274)

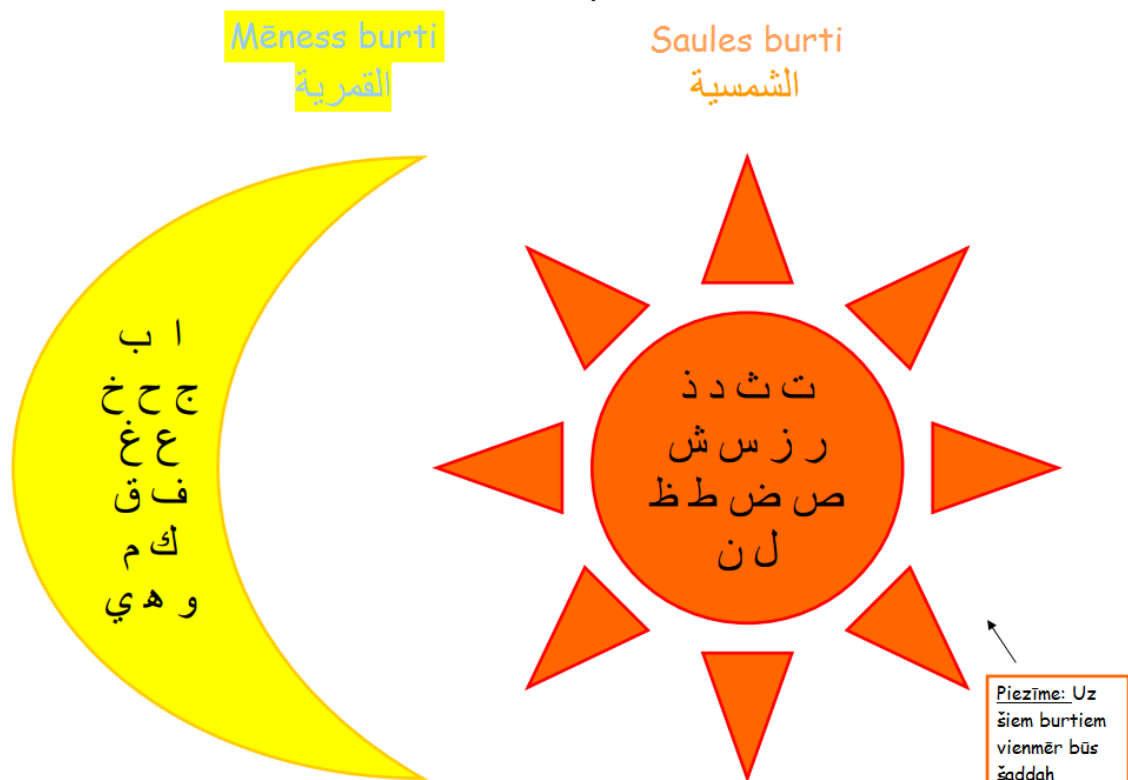
Bin-nafsi – بِالنَّفْسِ → بِالنَّفْسِ (75:2)

Te daži mēness burta piemēri:

Minal-baiti – مِنَ الْبَيْتِ (2:127)

Ghoiril-maghdūbi – غَيْرِ الْمَغْضُوبِ (1:7)

Noteiktais piedēklis

Sukūn

Ir divu veidu sukūn:

Īstais - To tu redzēsi uzrakstītu virs burtiem ar tev jau pazīstamo zīmi. ٠

Viltotais – Tas būs tikai uz vārda pēdējā burta, tikai tad, ja šis vārds atradīsies izrunas vai teikuma beigās. Tu redzēsi tur uzrakstītu jebkādu patskani, bet tu to neizrunāsi, it kā tā patskaņa vietā būtu sukūn.

Hamzah

Korānā var sastapt divu veidu hamzah. Tās abas ir jālasa atšķirīgi:

Hamzatul Vaṣl هَمْزَةُ الْوَصْلِ	Hamzatul Qoṭ'A هَمْزَةُ الْقَطْعِ
Korānā izskatās šādi ء	Korānā izskatās šādi ْ
Var atrasties jebkur vārdā	Atradīsies tikai vārda sākumā
To vienmēr izrunā	To izrunā tikai tad, ja pirms tās nav nekādu burtu
Uz tās būs zīmes – harakah	Uz tās nebūs nekādu zīmju – harakah

Hamzatul Vaṣl ْ

Tiks izrunāta	Netiks uzrunāta
Ja lasītājs sāk lasīt tekstu kas sākas ar hamzatul vaṣl, tad to ir jāizrunā.	Ja lasītājs savieno vārdu, kas sākas ar hamzatul vaṣl ar iepriekšējā vārda pēdējo burtu, tad šis burts tiek pievienots nākošajam burtam aiz hamzatul vaṣl un tā netiek izrunāta

Ja hamzatul vaṣl ir jāizrunā tad tai būs patskanis:

1) Fatha ja tas ir lietvārds ar noteikto priedēkli “Al”

2) Kesra:

a) Ja tas ir darbības vārds un uz tā trešā burta ir kesra vai fatha

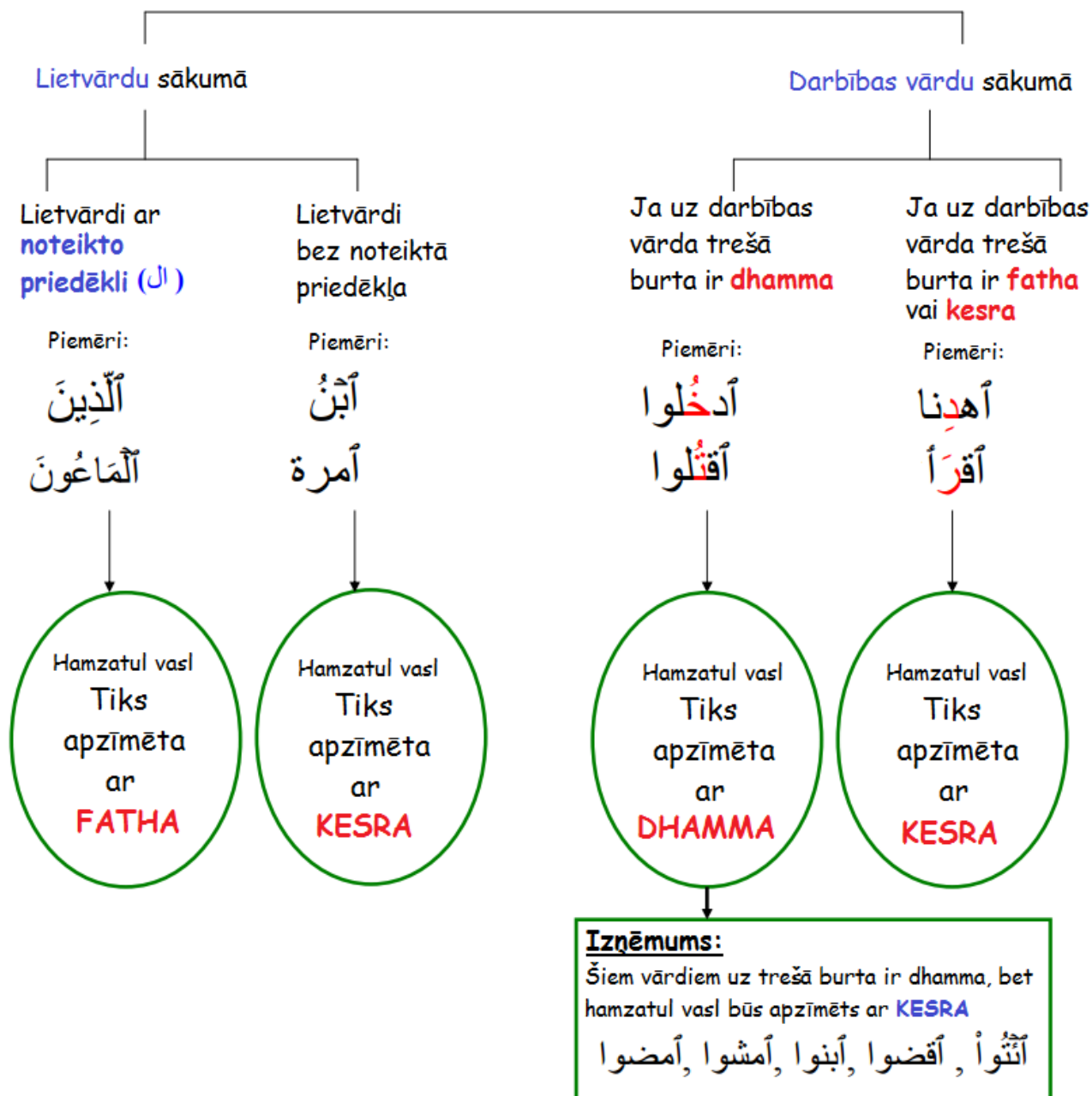
b) Ja tas ir lietvārds bez noteiktā priedēkļa “Al”

3) Dhamma, ja tas ir darbības vārds un uz tā trešā burta arī ir dhamma

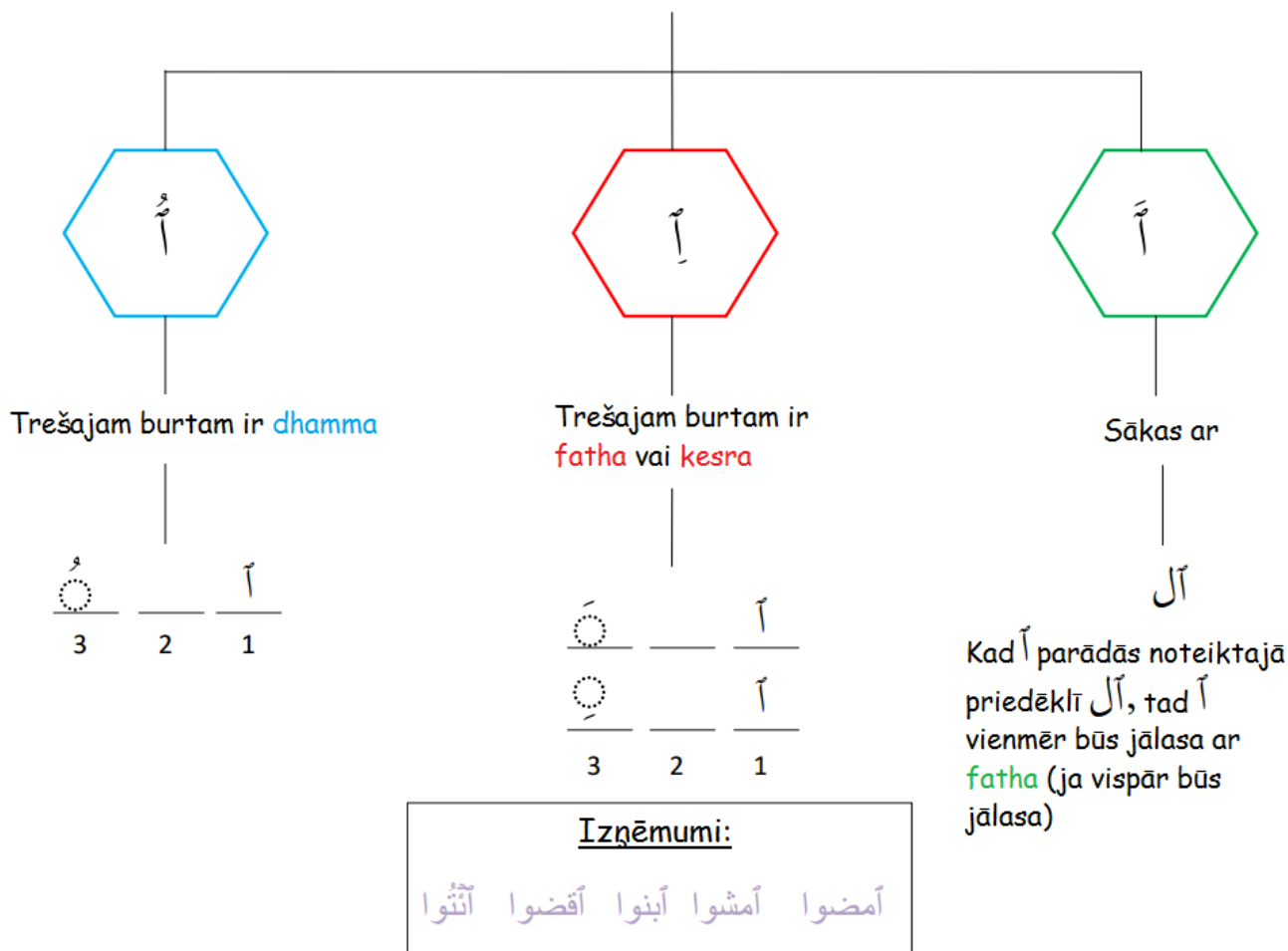
* Šim likumam ir 5 izņēmuma vārdi – uz to trešā burta ir dhamma, bet uz hamzatul vaṣl (ja tev to būs jāizrunā) teiksi kesra:

Imdū اَمْضُوا (atskaņo)	Imšū اَمْشُوا (atskaņo)	Ibnū اِبْنُوا (atskaņo)
Iqdū اِقْضُوا (atskaņo)	I'tū اِنْتُوا (atskaņo)	

Hamzatul vasl izrunāšana

Hamzatul vasl

Hamzatul Qoṭ'A

Šī hamzah arābu valodā parādās daudz dažādos veido, bet izrunā to vienādi

ء ؤ ئ ا إ

Pievērs uzmanību ka alif un hamzah ir divi dažādi burti. Arābu valodā alif vienmēr ir brīvs no jebkādam zīmēm – harakah, ja uz tā ir kāda zīme tad patiesībā tas burts ir hamzah.

Kam jāpievērš uzmanība

1) Izrunājot hamzu uz kuras ir sukūn ir jāpievērš uzmanība tās pareizai izrunai. Ja to izrunā nepareizi tad šī hamzah var pārvērsties par Vāu و, Jā ي vai Alif ا

Piemēram:

Mmuṣodah **مُؤَصِّدَةٌ** (104:8) var izklausīties kā Mmūṣodah **مُوصِدَةٌ**

Ši'itum **شَيْتُمْ** (2:58) var izklausīties kā Šītum **شَيْتُمْ**

Fa'tū **فَاتُوا** (21:61) var izklausīties kā Fātū **فَاتُوا**

2) Kad blakus viena otrai parādās divas hamzah, pārliecinies ka izrunā tās abas nevis apvieno vienā

A'antum **ءَأَنْتُمْ** (79:27) A'anta **ءَأَنْتَ** (21:62)

3) Kad blakus atrodas hamzah un Ein, pārļiecinies ka abus izrunā skaidri un atšķirīgi

A'Ūdhu **أَعُوذُ** (114:1)

A'amālahum **أَعْمَالَهُمْ** (99:6)

Šai-in 'Ālimīn **شَيْءٍ عَالِمِينَ** (21:81)

Rā burta likumi

Rā burts var būt:

1) Ciets – Tafkhīm **تَفْخِيمٍ**

2) Mīksts – Tarqīq **تَرْقِيقٍ**

Tafkhīm (piepaceltie, cietie, smagie)

Lai izveidotu šādu skaņu mēles aizmugures daļa mutē piepaceļas radot cietu smagu skaņu.

Ir 5 gadījumi kad Rā veido cietu, noapaļotu skaņu:

1) Kad uz tā ir fathah vai dhammah

Rasūlullāhi **رَسُولُ اللَّهِ** (91:13)

Fa'Aqorūhā **فَعَقَّرُوهَا** (91:14)

2) Kad uz tā ir sukūn + uz burta pirms Rā ir fathah vai dhammah

Val'ardī vamā tohāhā **وَالْأَرْضُ وَمَا طَحَاهَا** (91:6)

Hatā zurtumul-maqōbir **حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ** (102:2)

3) Kad uz tā ir sukūn + uz burta pirms Rā ir kesrah + burts pēc Rā ir Ista'Āla/Tafkhīm (piepacelts, ciets), bet uz tā NAV kesrah.

Kānat mirsōdā **كَانَتْ مِنْ صَادًا** (78:21)

4) Kad uz tā ir sukūn + uz burta pirms Rā ir savienojošā hamzah – hamzatul-vasl (tās kesrah nav istā kesrah)

Irdži'IIII ilā Rabbiki **أَرْجِعْنِي إِلَى رَبِّكَ** (89:28)

5) Ja uz tā ir viltus sukūn (dēļ nepieciešamības apstāties) + uz burta pirms Rā ir sukūn, bet tas nav Jā + uz otrā burta pirms Rā ir ar fathah vai dhammah.

Val'Asr **وَالْعَصْرِ** (103:1)

Khusr **حُضْرٍ** (103:2)

Tarqīq (mīkstie, vieglie)

Lai izrunātu šo skaņu mēles saknes daļa tiek nolaista uz leju, lai veidotos pieplacināta, mīksta skaņa

Ir 4 gadījumi kad Rā veido mīkstu skaņu:

1. Kad uz tā ir kesrah

Vaburrizatil-džahīmu **وَبُرَزَتِ الْجَحِيمِ** (79:36)

2. Kad uz tā ir sukūn + uz burta pirms Rā (tā paša vārda ietvaros) ir oriģinālā kesrah + burts aiz Rā nav Ista'Āla/Tafkhīm (piepacelts, ciets)

Idhhab ilā fir'Avna **اذْهَبِي إِلَى فِرْعَوْنَ** (79:17)

3. Kad uz tā ir viltus sukūn (dēļ nepieciešamības apstāties) + burts pirms Rā ir Jā ar sukūn.

Jauma'idhil-lakhabīr **يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ** (100:11)

Dhālikal-fauzul-kabīr **ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ** (85:11)

4. Kad uz tā ir viltus sukūn (dēļ nepieciešamības apstāties) + pirms Rā ir kāds no Istifāl / Tarqīq (zemajiem) burtiem ar sukūn + uz otrā burta pirms Rā ir kesrah.

Qosamul-lidhī hidžr **قَسَمْتُ لِيْذِي حِجْرٍ** (89:5)

Burta Jizruna

Ciets,
smags **تَفْخِيمٌ**

Mīksts,
viegls **تَرْقِيقٌ**

- Ja UZ ʾ ir **fathah** vai **dhammah**
- Ja UZ ʾ ir **sukūn** + uz burta PIRMS ʾ ir **fathah** vai **dhammah**
- Ja UZ ʾ ir **sukūn** + uz burta PIRMS ʾ ir **kesrah** + burts PĒC ʾ ir Tafkhīm - ciets un uz tā **NAV kesrah**
- Ja UZ ʾ ir **sukūn** + PIRMS ʾ ir **hamzatul-vasl** (pat ja uz tā ir kesrah - jo tā nav īstā kesrah)
- Ja UZ ʾ ir **sukūn** + PIRMS ʾ ir vēl vien burts ar **sukūn** (izņemot Jā **ي**) + pirms kura ir burts ar **fathah** vai **dhammah**

- Ja UZ ʾ ir **kesrah**
- Ja UZ ʾ ir **sukūn** + uz burta PIRMS ʾ ir **kesrah** + burts PĒC ʾ **NAV** Tafkhīm - ciets
- Ja UZ ʾ ir **neīstais sukūn** (tur tiek ieturēta pauze) + PIRMS ʾ ir **ي** ar **sukūn**
- Ja UZ ʾ ir **neīstais sukūn** (tur tiek ieturēta pauze) + PIRMS ʾ ir kāds Tarqīq - mīkstais burts ar **sukūn** + pirms kura ir burts ar **kesrah**

Ḥām burta likumi

Šis likums attiecas uz vārda Allāhs izrunāšanu. Tāpat kā burta Rā gadījumā, arī Ḥām var būt vai nu ciets tafkhīm vai mīksts tarqīq. Pretēji Rā, Ḥām visu laiku ir mīksts, izņemot gadījumus, kad tas ir ciets. Tas nebūs gluži kā latviešu “Ḥ”, netaisi tik ļoti mīkstu, bet arī tik cietu kā latviešu “L” nē. Kaut ko pa vidu.

Ciets tas būs šādos gadījumos:

- 1) Ja sākam teikumu vai izrunu ar vārdu Allāhs
- 2) Ja pirms vārda Allāhs ir burts ar fathu vai dhammu

Ar fatha	Qul huvallāhu Aḥad قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (112:1)
Ar dhamma	Naṣrullāhi نَصْرُ اللَّهِ (110:1)

- 3) Ja pirms vārda Allāhs ir burts ar sukūn (vai arī alif maqṣūra **ى**) bet vēl pirms tā ir burts ar fatha vai dhamma.

Ar dhamma	Vaḥitukabbirullāha وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ (2:185)
Ar dhamma	Vattaqullāha وَ اتَّقُوا اللَّهَ (2:189)
Ar fatha – ciets	Hadāllāhu هَدَى اللَّهُ (2:143)
Ar kesra – mīksts	Kaifa jahdiḥḥāhu كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ (3:86)

Piesargies

Ja burts pirms vārda Allāhs skan mīksti, bet Ḥām jābūt cietam, tad pievērs uzmanību lai neizrunā mīksto burtu cietu. Piemēram, burts mīm. Tas būs mīksts pat ja Ḥām aiz viņa būs ciets.

Khatamallāhu **خَتَمَ اللَّهُ** (2:7)

Burta ل likumi (ل) لفظ الجلال الله

Ciets, smags
تفخيم

- kad mēs sākam lasīt ar vārdu الله Allāh
- Kad uz burta PIRMS tā ir **fathah** vai **dhammah**
- Kad uz burta PIRMS tā ir **sukūn** un vēl pirms tā ir **fathah** vai **dhammah**

Piezīme:

Ja pirms vārda Allāh ir burts Lām tad jāskatās nevis uz to kāda zīme ir uz Lām, bet kāda ir uz burta pirms Lām

Mīksts, viegls
ترقيق

- kad uz burta PIRMS tā ir **kesrah**
- kad uz burta PIRMS tā ir **sukūn** un vēl pirms tam ir **kesrah**
- Kā arī visos citos gadījumos

Mīm sākina likums

Mīm sākina nozīmē – mīm uz kura ir sukūn. Šos likumus sauc par Šafauvī (شَفَوِي) jo skaņu veido izmantojot lūpas (Šafatain – lūpu pāris) Ir trīs varianti kā to var izrunāt:

- 1) Idghām Šafauvī - mīm sapludināšana **إِدْغَامُ شَفَوِي**
- 2) Ikhfā'a Šafauvī - mīm noslēpšana **إِخْفَاءُ شَفَوِي**
- 3) Ithhār Šafauvī - mīm skaidra izrunāšana **إِظْهَارُ شَفَوِي**

Šo likumu pielieto šādi:

- 1) Ievēro Mīm ar sukūn **مُ**
- 2) Nosaki kāds burts aiz tā seko
- 3) Piemēro attiecīgo likumu un vai nu:
 - a) izrunā ghunnah
 - b) neizrunā ghunnah

Lai darbotos šie likumi ir nepieciešams lai vienam konkrētam burtam sekotu cits konkrēts burts (katra likuma gadījumā būs cita burtu kombinācija). Likumi darbojas gan tad, ja burti seko viens otram viena vārda ietvaros, gan arī tad, ja pirmais vārds beidzas, bet otrs sākas ar nepieciešamo burtu. Galvenais, lai burti atrastos uzreiz viens aiz otra.

Idghām Šafauvī (Mīm sapludināšana)

Nepieciešams, lai:

- 1) Pirmais būtu mīm + sukūn
- 2) Otrais būtu mīm + kāds patskanis

? م + م

Rakstīsi līdzīgi kā saules burtus:

- 1) Pirmajam mīm pazudīs sukūn un nebūs nekādas zīmes
- 2) Otrajam mīm parādīsies šaddah

م + م

Tā rakstīsi tikai tad ja katrs mīm būs savā vārdā. Bet ja abi mīm būs vienā vārdā, tad rakstīsi kā tev jau pazīstamo vienu mīm ar šaddah nevis divus.

م

Teiksi:

- 1) Izrunāsi ar ghunnah un pieturēsi divu vienību garumā

Piemēram:

‘Aleihim-m-mu’sodah عَلَيْهِمْ مُّوَصَّدَةٌ (104:8)

At’Amahum-m-min أَطْعَمَهُمْ مِّن (106:4)

Ikfhā’a Šafauvī (Mīm noslēpšana)

Nepieciešams lai:

- 1) Pirmais būtu mīm + sukūn
- 2) Otrais būtu bā + kāds patskanis

? م + ب

Rakstīsi:

- 1) Mīm pazudīs sukūn un nebūs nekādas zīmes
- 2) Bā rakstīsi tādu kāds tas ir

? م + ب

Teiksi:

- 1) Izrunāsi ar ghunnah un pieturēsi divu vienību garumā
- 2) Mīm būs it kā paslēpies zem ghunnah un skaidri nebūs dzirdams

Lai spētu vieglāk saprast atšķirību starp pateiktu mīm un tādu mīm, kas noslēpies zem ghunnah, ievēro šādu principu:

- 1) Kad teiksi skaidru mīm, saspiedīsi lūpas kopā
- 2) Kad paslēpsi mīm zem ghunnah lūpas īsti nespied, atstāj tādu spraudziņu, ka varētu ielikt plānu papīra lapiņu starp tām.

Piemēri:

Tarmīhim-m-bihidžāratin تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ (105:4)

‘Alejjim-m-bimuṣoiṭir عَائِهِمْ بِمُصَيِّرٍ (88:22)

Ithhār Šafavī (Mīm skaidra izrunāšana)

Nepieciešams lai:

- 1) Pirmais būtu mīm + sukūn
- 2) Otrais būtu jebkas izņemot mīm vai bā

م + ؟

Rakstīsi:

- 1) Mīm būs ar visu sukūn, tāds kāds tas ir
- 2) Arī otro burtu rakstīsi tādu kāds tas ir

م + ؟

Teiksi:

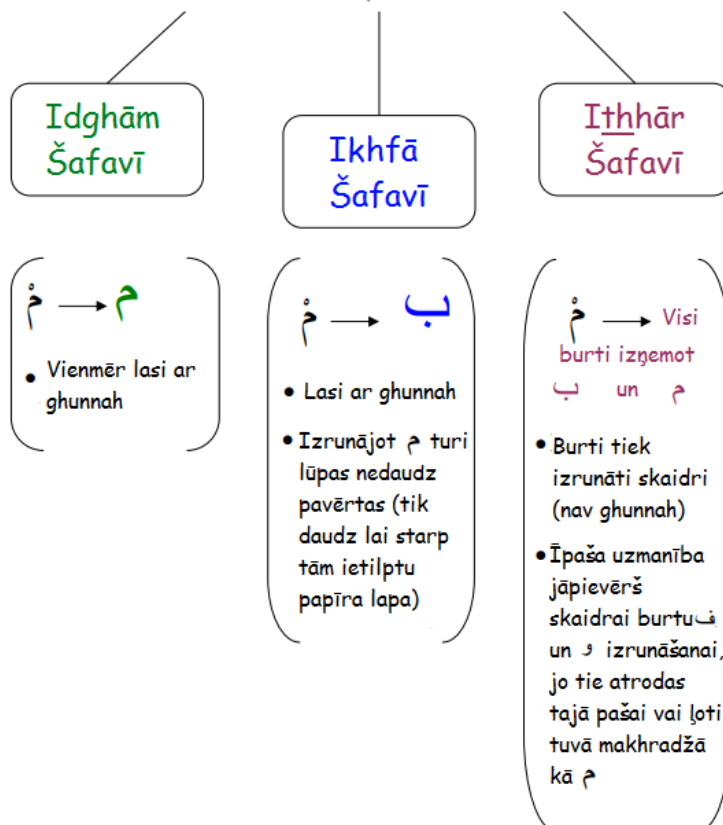
- 1) Neizrunāsi ghunnah
- 2) Mīm izrunāsi skaidri

Piemēri:

Rabbihim džannātu رَبِّهِمْ جَنَّاتُ (98:8)

‘Anhum varadū’ Anh عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ (98:8)

Trīs م likumi

Nūn sākina un tanvīn likums

Nūn sākina ن un tanvīn tiek uzskatīti par vienādiem tādēļ, ka tanvīn skaņa izklausās tāpat kā nūn sākina. Dēļ šīs līdzības šiem abiem tiek piemērots viens un tas pats likums.

Ir četri varianti kā to var izrunāt:

- 1) Ithhār - skaidra izrunāšana اِظْهَار
- 2) Idghām - sapludināšana اِدْغَام
 - a) Ar ghunnah
 - b) Bez ghunnah
- 3) Ikhfā'a - noslēpšana اِخْفَاء
- 4) Iqlāb - pārveidošana اِقْلَاب

Ithhār (Skaidra izrunāšana)

Nepieciešams lai:

- 1) Būtu ن vai tanvīn
- 2) Uzreiz aiz tā sekotu kāds no šiem burtiem ع خ ح ه ء

Teiksi:

- 1) Neizrunāsi ghunnah
- 2) Skaņu "N" izrunā ļoti skaidri un uzsvērti.

Rakstīsi:

Kā parasti, bet Korānā ļoti bieži šajā gadījumā uz nūn nebūs uzrakstīts sukūn, tas lai tu pievērstu uzmanību šim likumam.

Piemēri:

Nūn sākina

Faṣolli lirabbika vanhar فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ (108:2)

Va'ammāman khāfa وَأَمَّا مَنْ خَافَ (79:40)

Valian'Āmikum وَإِلَّا نَعْمَكُمْ (79:33)

Fī ṣudūrihim~m~min ghillin tadzrī فِي صُدُورِهِمْ مِّنْ غَلٍ تَجْرِي (7:43)

Min aiḡi šai'in khalaqoh مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ (80:18)

Fa'anta 'Anhu talahhā فَأَنْتَ عَنْهُ تَلَهَّى (80:10)

Tanvīn

Nārun hāmijah نَارٌ حَامِيَةٌ (101:11)

Dharratin khairai-jarah ذَرَّةٌ خَيْرًا يَرَهُ (99:7)

Jauma idhin ‘Anin-na’Im يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ (102:8)

Falahum adžrun ghairu mamnūn فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ (95:6)

Ghāsiqin idhā vaqob غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ (113:3)

Salāmun hija hattā سَلَامٌ هِيَ حَتَّى (97:5)

Idghām (sapludināšana)

Nepieciešams lai:

1) Būtu ن (tikai vārda beigās) vai tanvīn

2) Uzreiz aiz tā sekotu kāds no šiem burtiem ن و ل م ر ي

Lai tos vieglāk iegaumētu, atceries vārdu Jarmilūn يَزْمِلُونَ (→) tajā ir visi šie burti

Šim likumam ir divi veidi – bez ghunnah un ar ghunnah

Idghām bez ghunnah (pilnīgā sapludināšana)

Nepieciešams lai:

1) Būtu ن vai tanvīn

2) Uzreiz aiz tā sekotu ل vai ر

Teiksi:

1) Neizrunāsi ghunnah

2) Neizrunāsi skaņu “N”

a) it kā nūn tur nemaz nebūtu

b) pateiksi tikai tanvīn paskani, bet neteiksi “N” beigās.

3) Burtu aiz nūn vai tanvīn izrunāsi kā dubulto.

Rakstīsi:

1) Nūn pazaudēs savu sukūn un nebūs nekādas zīmes, bet tanvīn rakstīsi kā parasti

2) Nākošajam burtam parādīsies šaddah

Piemēri:

Nūn sākina

Valam jakul-lahu وَلَمْ يَكُن لَّهُ (112:4)

‘Ar-rabbihim عَنِ رَبِّهِمْ (83:15)

Tanvīn

Vailul-likulli humazatil-lumazah وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ (104:1)

Fī 'Īṣatir-rādiyyah فِي عَيْشَةٍ رَّاضِيَةٍ (101:7)

Idghām ar ghunnah (nepilnīgā sapludināšana)

Nepieciešams lai:

1) Būtu نٌ vai tanvīn

2) Uzreiz aiz tā sekotu kāds no šiem burtiem ن و م ي

Teiksi:

- 1) Izrunāsi ghunnah un pieturēsi divu vienību garumā
- 2) Skaņu "N" gandrīz neizrunāsi, bet ļoti mazliet tā tomēr būs dzirdama dēļ ghunnah
- 3) Burtu aiz nūn vai tanvīn izrunāsi kā kaut ko pa vidu starp dubulto un parasto.

Rakstīsi:

- 1) Nūn pazaudēs savu sukūn un nebūs nekādas zīmes, bet tanvīn rakstīsi kā parasti
- 2) Nākošo burtu rakstīsi kā parasti

Piemēri:

Nūn sākina

Fama--ija' Amal فَمَنْ يَعْمَلْ (99:7)

Mi--vvāl مِنْ وَالٍ (13:11)

Mi--m~masad مِّن مَّسَدٍ (111:5)

Mi--n~ni' Amatin مِنْ نِعْمَةٍ (92:19)

Tanvīn

Jauma idhi--jatadhakkaru يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ (89:23)

Lahabi--vatab لَهَبٍ وَتَبَّ (111:1)

Hablu--m~min حَبْلٍ مِّن (111:5)

Qorībi--n~nudžib قَرِيبٍ نُجَبٍ (14:44)

Piebilde:

Idghām likums darbosies tikai tad ja نٌ atradīsies vārda beigās. Ja tas būs vārda vidū tad šis likums nedarbosies. Korānā ir tikai četri tādi vārdi:

Bunjānun بُنْيَانٍ (61:4)

Id-dunjā الدُّنْيَا (30:7)

Qinvānun قِنْوَانٌ (6:99)

Sinvānin صِنْوَانٍ (13:4)

Iqlāb (pārveidošana)

Ar to saprot skaņa novirzīšanu no tās oriģinālā makhradža, šajā gadījumā Nūn vai Tanvīn „N” skaņu pārtaisa par Mīm.

Nepieciešams lai:

- 1) Būtu نٌ vai tanvīn
- 2) Uzreiz aiz tā sekotu ب ar kādu patskani

Teiksi:

- 1) Izrunāsi ghunnah un pieturēsi divu vienību garumā
- 2) Skaņu “N” vispār neizrunāsi, tā vietā izrunāsi Mīm

Rakstīsi:

- 1) Rakstīsi kā parasti
- 2) Korānā, lai atvieglotu tev lasīšanu, bieži redzēsi uzliktu mazu Mīm burtiņu vietā kur darbosies šis likums

Piemēri:

Illā-mim~m-ba'Adi إِلَّا مِنْ بَعْدِ (98:4)

Lajum~mbadhanna لِيُنَبِّذَنَّ (104:4)

Ikhfā'a (noslēpšana)

Nepieciešams lai:

- 1) Būtu نٌ vai tanvīn
- 2) Uzreiz aiz tā sekotu kāds no atlikušajiem 15 burtiem

ت ث ج د ذ ز س ش ص ض ط ظ ف ق ك

Teiksi:

- 1) Izrunāsi ghunnah un pieturēsi divu vienību garumā
- 2) Bet šī ghunnah ir maigāka ne tik spēcīgi izteikta kā idghām un نٌ vai مٌ
- 3) Šī likuma gadījumā tiek ignorēts نٌ vai tanvīn makhradžs un tā vietā skaņa tiek izrunāta tuvu ikhfā burtu makhradžam. Šī iemesla pēc lasītājam, ghunnah izrunāšanas brīdī, vajadzētu attālināt mēli no vietas kur rodas Nūn uz vietu, kur rodas ikhfā burti, it kā gatavojoties izrunāt ikhfā burtu.

Rakstīsi:

1) Rakstīsi kā parasti

Piemēri:

Nūn sākina

Min~dassāhā **مَنْ دَسَّاهَا** (91:10)

Va an~zalnā **وَأَنْزَلْنَا** (78:14)

Tanvīn:

Nāran~talaththā **نَارًا تَلْتَضَى** (92:14)

Baldatun~tojibatun~ **بَلَدَةٌ طَيِّبَةٌ** (34:15)

Piezīme:

Ghunnah var tikt izrunāta kā cieta vai mīksta, atkarībā no tā vai burts kas tai seko ir Tafkhīm (ciets) vai Tarqīq (mīksts) – ciets burts = cieta ghunnah, mīksts burts = mīksta ghunnah.

Lai izrunātu cietu ghunnah, muti ir jātur tā it kā izrunātu “o” gatavībā izrunāt cieto gurtu kas sekos.

Piemēram:

1) Cieta ghunnah

Hum ‘An~solātihim **هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ** (107:5)

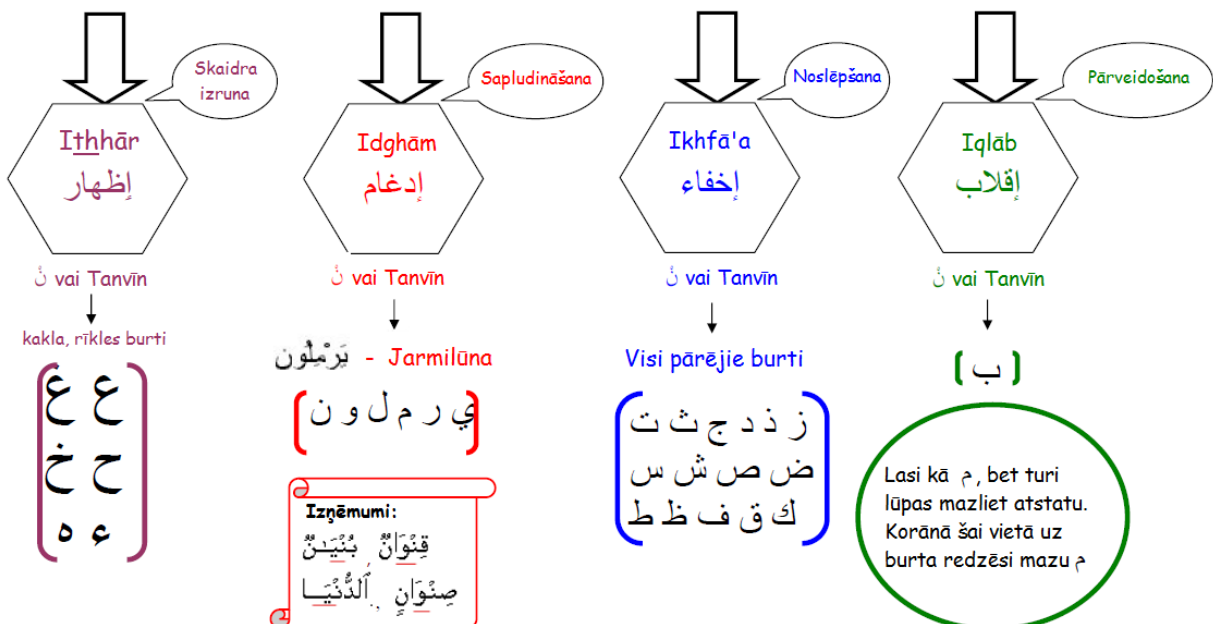
Kutubun~qoijimah **كُتُبٌ قَيِّمَةٌ** (98:3)

2) Mīksta ghunnah

An~fusahum **أَنْفُسَهُمْ** (2:9)

Mmaraḍun~fazādahum **مَرَضٌ فَزَادَهُمْ** (2:10)

Četri ū vai tanvīn likumi

Idghām (sapludināšana)

Idghām var parādīties ne tikai nūn sākina un tanvīn likuma gadījumā, bet tas parādās Korānā arī citos gadījumos. Idghām var sadalīt 3 kategorijās

- 1) Idghām Mutamāthilain **إِدْغَامٌ مُتَمَاتِلَانِ** (2 identisko burtu sapludināšana)
- 2) Idghām Mutadžānisain **إِدْغَامٌ مُتَجَانِسَانِ** (līdzīgo sapludināšana)
- 3) Idghām Mutaqōribain **إِدْغَامٌ مُتَقَارِبَانِ** (aptuveno sapludināšana)

Idghām Mutamāthilain (2 identisko burtu sapludināšana)

Nepieciešams:

- 1) Lai blakus atrodas divi vienādi burti – pirmajam ir sukūn un otrais ir mutaharrik. Šis likums darbojas neatkarīgi no tā vai šie burti seko viens otram viena vārda ietvaros vai arī divu vārdu ietvaros (pirmais vārds beidzas ar burtu ar sukūn un otrs vārds sākas ar tādu pašu burtu ar patskani);
- 2) Tā kā šie abi burti ir identiski tiem ir viens un tas pats makhradž un sifāt;

Kā tas izskatīsies:

- 1) Pirmais burts tiek iepludināts otrajā burtā, tāpēc otrais burts iegūst šaddah;
- 2) Ghunnah NETIEK izrunāta (izņemot burtu mīm م un nūn ن gadījumā, jo kad uz tiem ir šaddah ghunna VIENMĒR tiek izrunāta)

Tukrihhunna **يُكْرِهِنَّ** (24:33)

Rabihattidžāratuhum **رَبِحَتْ تِجَارَتُهُمْ** (2:16)

Izņēmums:

Ja burts uz kura ir sukūn ir garais patskanis un ir vārda pēdējais burts, tad tas NETIKS sapludināts ar nākošā vārda identisko pirmo burtu (mataharrik)

Fī jaumin **فِي يَوْمٍ** (90:14)

Piezīme:

Sapludināšana var:

- 1) Pilnīga – kas izrunājot nepaliek pilnīgi NEKĀDU pēdu no sākin burta, kā tas ir šajā – Idghām Mutamāthilain – kategorijā;
- 2) Nepilnīga – kad izrunājot paliek KĀDAS nelielas pēdas no sākin burta, kā tas būs tālāk parādītajos piemēros.

Idghām Mutadžānisain (līdzīgo sapludināšana)

Nepieciešams:

- 1) Pirmais burts ir sākina, otrais burts ir mutaharrik;
- 2) Abiem burtiem ir viens un tas pats makhradž, bet atšķirīgi sifāt

Kā tas izskatīsies:

- 1) Burts ar sukūn tiek iepludināts mutaharrik burtā, kurš iegūst šaddah;
- 2) Tā var būt gan pilnīga sapludināšana, gan nepilnīga atkarībā no šo divu burtu secības

Piezīmes:

Šī sapludināšana ir sastopama 3 makhāridžos

Tō ط / tā ت / dēl د makhradž		
Pilnīga sapludināšana:		
د kļūst par ت	د kļūst par ت	ط kļūst par ت
Tiem abiem ir VIENĀDS makhradž – mēles gals, bet DAŽĀDI sifāt.		
Dēl ir ar sukūn; Tā ir mutaharrik	Tā ir ar sukūn; Dēl ir mutaharrik	Tā ir ar sukūn,; Tō ir mutaharrik
Dēl netiek izrunāts	Tā netiek izrunāts	Tā netiek izrunāts
Qot-tabaijana قَدْ تَبَيَّنَ (2:256)	Udžībad-da'Uvatukumā أَجِيبَتْ دَعْوَتُكُمَا (10:89)	Idhammat-tōōō'ifatāni إِذْهَمَّتْ طَّائِفَتَانِ (3:122)
Nepilnīga sapludināšana:		
ت kļūst par ط		
Tiem abiem ir VIENĀDS makhradž – mēles gals, bet DAŽĀDI sifāt		
Tō ir ar sukūn, Tā ir mutaharrik		
Tā kā šī ir nepilnīga sapludināšana tas šis tas no Tō īpašībām saglabāsies – burts tāpat būs ciets, bet tam pazudīs qalqalah – atbalsošanās.		
* Šis likums darbosies gan tad kad šie burti sekos viens otram viena vārda ietvaros, gan tad kad divu vārdu ietvaros		
La'im-basatta لَيْنَ بَسَطْتَ (5:28)		
Thō ظ / thā ث / dhēl ذ makhradž		
Pilnīga sapludināšana:		
ظ kļūst par ذ	ذ kļūst par ث	ذ kļūst par ث
Tiem abiem ir VIENĀDS makhradž – mēles gals, bet DAŽĀDI sifāt.		
Dhēl ir ar sukūn, Thō ir mutaharrik	Thā ir ar sukūn, Dhēl ir mutaharrik	Thā ir ar sukūn, Dhēl ir mutaharrik
Dhēl netiek izrunāts	Thā netiek izrunāts	Thā netiek izrunāts
Iththalahūūū' إِذْ ظَلَمُوا (4:64)	Jalhadh dhālika يَلْهَثُ ذَالِكَ (7:176)	Jalhadh dhālika يَلْهَثُ ذَالِكَ (7:176)
Mīm م / Bā ب makhradž		
Pilnīga sapludināšana:		
م kļūst par ب		
Tiem abiem ir VIENĀDS makhradž – lūpas, bet DAŽĀDI sifāt.		
Bā ir ar sukūn, Mīm ir mutaharrik		
Bā netiek izrunāts, bet tiek izrunāta ghunnah divu vienību garumā		
Jābunaijarkam~m~ma'Anā يَا بُنَيَّ أَرْكَبْ مَعَنَا (11:42)		

Idghām Mutaqōribain (aptuveno sapludināšana)

Nepieciešams:

- 1) Pirmais burts ir sākina, otrais burts ir mutaharrik;
- 2) Abiem burtiem ir TUVU ESOŠS makhāridž (nevis viens un tas pats), bet atšķirīgi sifāt

Kā tas izskatīsies:

- 1) Burts ar sukūn tiek iepludināts mutaharrik burtā, kurš iegūst šaddah;
- 2) Tā var būt gan pilnīga sapludināšana, gan nepilnīga atkarībā no šo divu burtu secības

Piezīmes:

Šī sapludināšana ir sastopama 2 makhāridžos

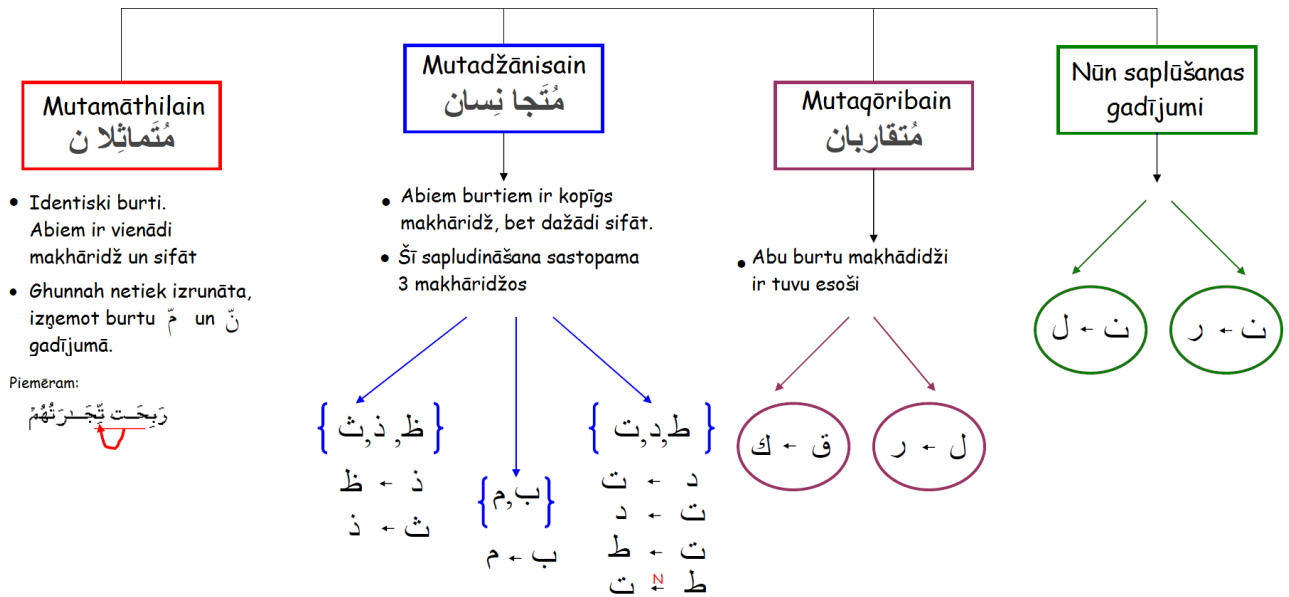
Lām ل / Rā ر makhradž
Pilnīga sapludināšana:
ل kļūst par ر
Tiem abiem ir TUVU ESOŠI makhradž – mēles sāns un gals, bet DAŽĀDI sifāt
Lām ir ar sukūn, Rā ir mutaharrik
Lām netiek izrunāts
Qur-rabbīī <u>قُلْ رَبِّي</u> (18:22)

Qōf ق / Kēf ك makhradž	
Nepilnīga sapludināšana:	Pilnīga sapludināšana:
ق kļūst par ك	ك kļūst par ق
Qōf atrodas divos Sifāt – Tafhīm (piepaceltie) un Qalqalah (atbalsojošie)	
Qōf ir ar sukūn, Kēf ir mutaharrik	
Qōf saglabā Tafhīm, bet pazaudē savu Qalqalah īpašību	Qōf pazaudē gan savu Tafhīm, gan Qalqalah īpašību, tas netiek izrunāts. Kēf iegūst šaddah
Alam nakhluqkum <u>أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ</u> (77:20)	Alam nakhlu ^k kum <u>أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ</u> (77:20)
Šis ir izņēmuma gadījums kad cietais burts tiek iepludināts mīkstajā burtā, tāpēc to var izrunāt abos veidos. Un lai gan abi izrunas veidi ir pareizi, tomēr pilnīgā sapludināšana ir ieteicamāka	

Vēl daži saplūšanas gadījumi

ر kļūst par ن	ل kļūst par ن
Nūn ir ar sukūn, Rā ir mutaharrik	Nūn ir ar sukūn, Lām ir mutaharrik
Mir-rabihim <u>مِنْ رَبِّهِمْ</u> (47:3)	Mil-ladunnā <u>مِنْ لَدُنَّا</u> (18:65)

Idghām (sapludināšanas) likumi

Madd likumi

Madd nozīmē pagarināt patskaņa skaņu. Minimālais skaņas pagarinājums ir divu patskaņu (2 vienību) garumā, kas ir vienāds ar viena alif izrunu aiz burta.

Dabīgais Madd

Šis Madd tiek izrunāts no Džauf – mutes dobuma makhradža, divu vienību garumā.

Ā ا → vādžifah (79:8) وَاحِفَةٌ

Ū و → mūsā (79:15) مُوسَى

Ī ي → hadīthu (79:15) حَدِيثٌ

Visi pārējie Madd tiek veidoti uz šī dabīgā Madd likuma bāzes, atkarībā no tā kas seko PĒC tā:

- 1) Hamzah
- 2) Sukūn vai šaddah
- 3) Kaut kas cits

Hamzah radīts Madd

Hamzah var radīt divu veidu Madd:

- 1) Mutašil Vādžib **مَدُّ مُتَّصِلٍ وَاجِبٍ** (Obligāti savienojošais Madd)
- 2) Munfašil Džā'iz **مَدُّ مُنْفَصِلٍ جَائِزٍ** (Atļauts atdalīt Madd)

Mutasil Vādžib	Munfašil Džā'iz
Nepieciešams: Dabīgā Madd burts, kam seko hamza TĀ PAŠA vārda ietvaros	Nepieciešams: Dabīgā Madd burts, kam seko hamza NĀKOŠĀ/ATSEVIŠĶĀ vārdā
Rezultāts: Skaņa OBLIGĀTI jāpagarina par 4 vai 5 vienībām	Rezultāts: Skaņa jāpagarina par 4 vai 5 vienībām

Piezīme: Ja tās ir citēšanas beigas, tad skaņa jāpagarina par 4, 5 vai 6 vienībām		Piezīme: Saskaņā ar Taijibah veidu, ko iezīmējis Imāms Ibn Al-Džazarī iekš An-Našr, ir atļauts saīsināt to līdz 2 vienībām, no tā arī nācis tā nosaukums “džā’iz”
ā ا	Idhā džāāāā’a إِذَا جَاءَ (110:1)	Innāā ‘a’ aṭoināka إِنَّ آءَ أُعْطِينَاكَ (108:1)
ū و	Valahum sūūūū’uddār وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ (13:25)	Qūū ‘anfusakum قُوُوا أَنْفُسَكُمْ (66:6)
ī ي	Vadžāāā’ajauma’idhi~m bidžahannam وَجَاءِيَّ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ (89:23)	Alladhī ‘at’ Amahum الَّذِي أَطْعَمَهُمْ (106:4)

Pievērs uzmanību:

Cilvēkiem, kas nerunā arābu valodā, ne vienmēr var būt skaidrs vai hamzah ir daļa no tā paša vārda vai jau nākošā vārda, piemēram:

Kā ir pēc būtības	Kā izskatās Korānā	
يَا أَيُّهَا	يَتَأَيُّهَا	(2:21)

Šī iemesla pēc, ja nav 100% pārliecības par to kuram vārdam pieder hamzah, labāk ir pieturēties pie vienāda pagarinājuma vienību skaita gan mutasil, gan munfasil gadījumā – 4 vai 5 vienības.

Sukūn vai šaddah radīts Madd

Sukūn vai šaddah var radīt trīs veida Madd:

- 1) Madd ‘Ārid Li sukūn مَدَّ عَارِد Skaidrais Madd
- 2) Madd Līn مَدَّ اللَّيْن Mīkstais Madd
- 3) Madd Lāzim مَدَّ اللَّازِم Obligātais Madd
 - a. Madd Lāzim Kalimī – obligātais Madd vārdā
 - b. Madd Lāzim Harfī – obligātais Madd burtā

	Madd ‘Ārid Li sukūn	Madd Līn
Nepieciešams	Dabīgais Madd, kam seko viltus sukūn (dēļ apstāšanās)	Ja vārds saturs kādu no diviem divskaņiem, kam seko viltus sukūn (dēļ apstāšanās)
Rezultāts:	Skaņa jāpagarina par 2, 4 vai 6 vienībām. Vēlams pa 6	Skaņa jāpagarina par 2, 4 vai 6 vienībām. Vēlams pa 4
ā ا	Fīl-bilāāāād فِي الْبِلَادِ (89:11)	Li īlāfi qurāīīīš لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ (106:1)
ū و	Ghoirumamnūūūūn غَيْرُ مَمْنُونٍ (95:6)	Va āmanahum min khaūūūuf وَءَامَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ (106:4)
ī ي	Ba’adubid-dīīīīn بَعْدُ بِالذِّينِ (95:7)	

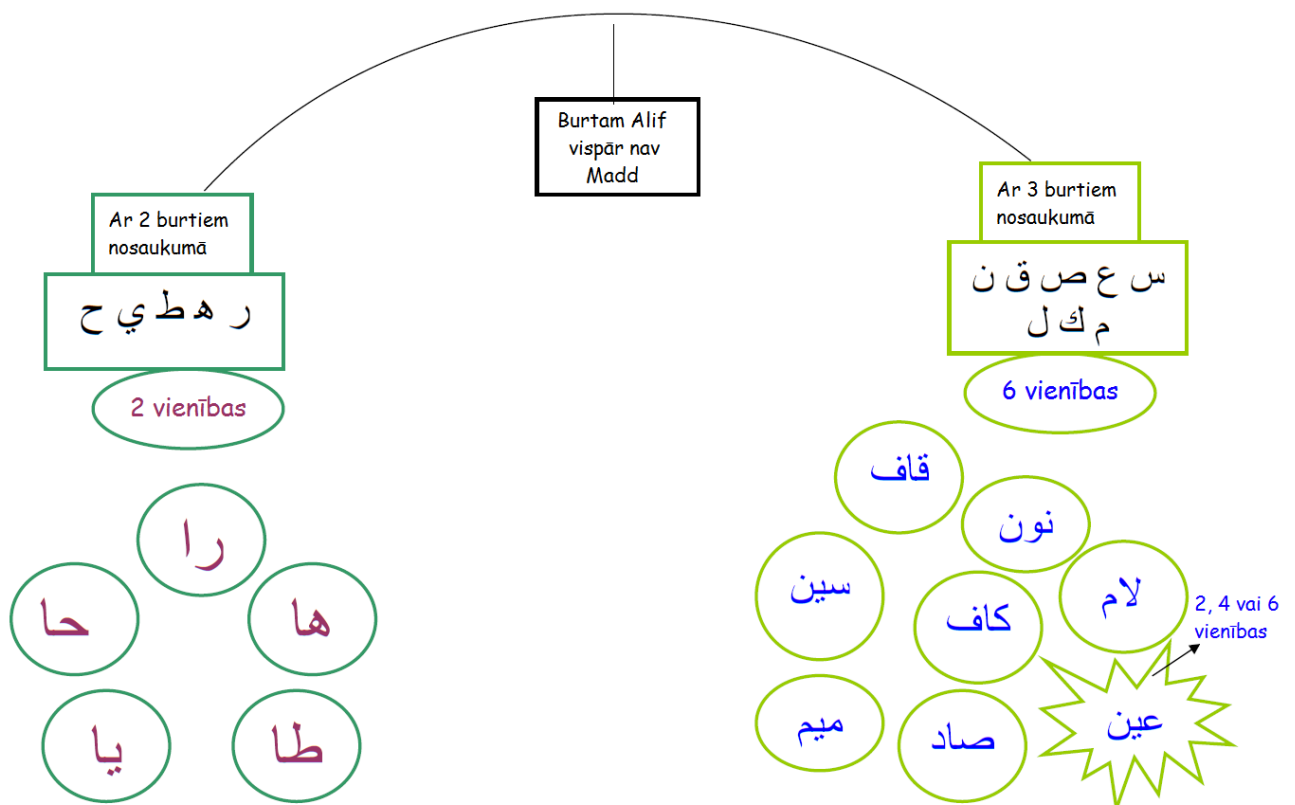
Madd Lāzim				
Madd Lāzim Kalimī		Madd Lāzim Harfī		
Nepieciešams: Dabīgais Madd, kam seko sukūn vai šaddah. Likums darbojas arī šaddah gadījumā, jo šaddah patiesībā ir divi burti, un pirmajam no tiem ir sukūn. Tas izpaužas vārdā		Nepieciešams: Šis likums darbojas uz tiem burtiem, kas atrodami kā atsevišķi burti noteiktu Korāna sūru sākumā (piemēram al-Baqara) un kuri ir jāizrunā kā burtu nosaukumi nevis vārds.		
Rezultāts: Skaņa ir obligāti jāpagarina par 6 vienībām		Rezultāts: Katra burta pagarināšanas vienības nosaka Madd likums, kas piemīt šim burtam. Atšķirība starp pagarinājuma vienībām tiek noteikta pēc burtu skaita burta nosaukumā (trīs, divi vai viens burts)		
Vieglā forma	Smagā forma	Trīs burtu Madd Lāzim Harfī		Viena burta Madd Lāzim Harfī
Kad Madd burtam seko sukūn	Kad Madd burtam seko šaddah			
AāāāāāāāI-ān ءَأَلْتَان (10:51)	Ad-dōōōōōōllīn الضَّالِّينَ (1:7) As-sōōōōōōkhkhah الصَّائِحَةُ (80:33)	Vieglā forma	Smagā forma	

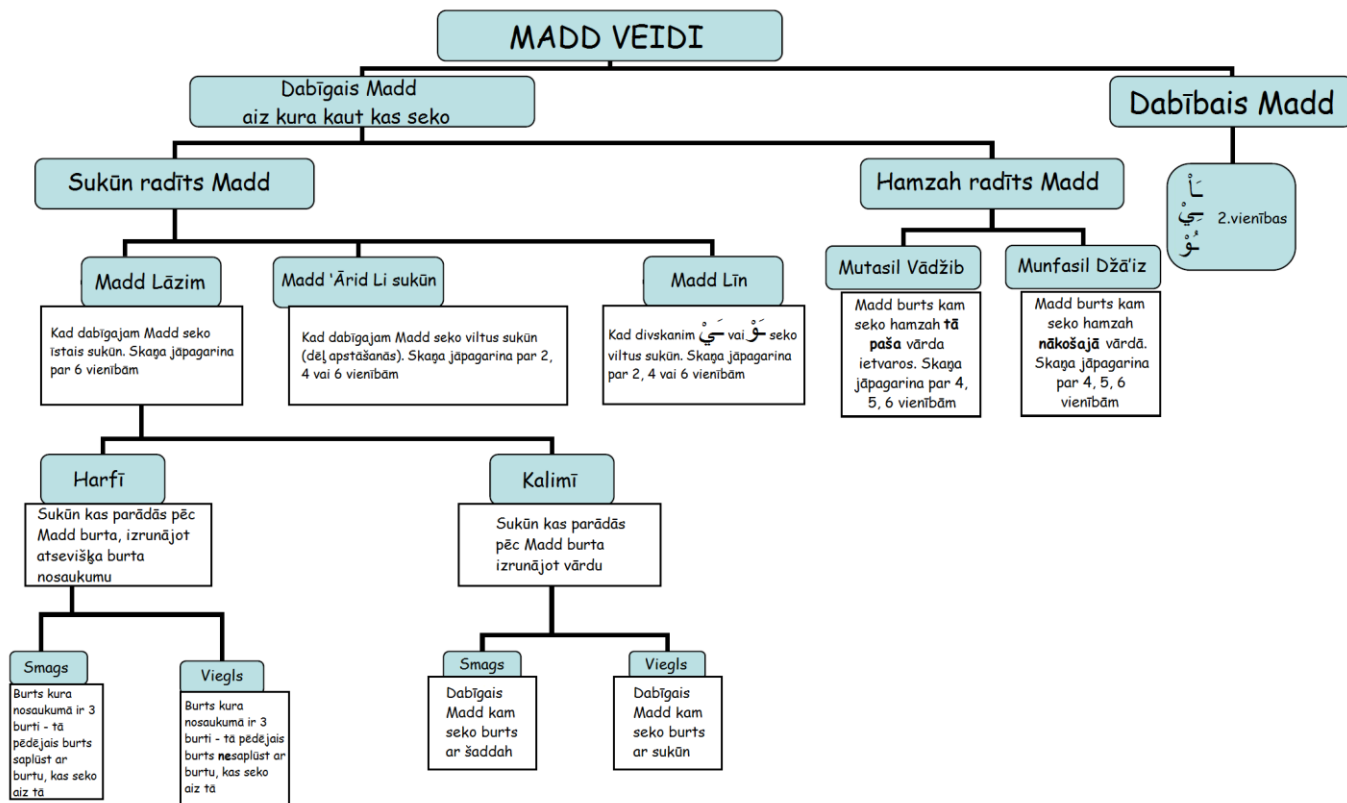
Trīs burtu Madd Lāzim Harfī	
Nepieciešams:	Atsevišķi izrunājami burti Korānā kuru nosaukums sastāv no trim burtiem un vidējais ir vai nu madd (garais patskanis) vai līn (divskanis) burts
Rezultāts:	Pagarina skaņu par 6 vienībām
Šie burti ir	
نَ Nūūūūūūn نُونَ (atskaņo)	سِينَ Sīīīīīīn سِ (atskaņo)
لَ Lāāāāāāam لَامَ (atskaņo)	صَادَ Sōōōōōōd صَادَ (atskaņo)
عِينَ Aīīīīīīn عِينَ (atskaņo)	مِيمَ Mīīīīīīm مِيمَ (atskaņo)
Piezīmes: Burts kura nosaukumā atrodam divskanis (līn) ir ع un tas ir sastopams divās sūrās - 19 Marjam un 42 Aš-šura. Ir divi uzskati par to par cik jāpagarina šī burta skaņa:	
Saskaņā ar Šātībījah (no Imāma Šatabi apgalvojuma) to ir jāpagarina par 4 vai 6 vienībām . Vēlams labāk par 6.	Saskaņā ar Taijaba jāpagarina būtu tikai par 2 vienībām
Vieglā forma	Smagā forma
Kad aiz burta, kura nosaukumā ir trīs burti neseo Idghām burts, bet skaņu tāpat pagarina pa 6 vienībām	Kad aiz kāda no burtiem, kura nosaukumā ir trīs burti seko Idghām burts. Skaņu pagarina par 6 vienībām, turklāt izrunā arī ghunnah.
Piemērs Kāāāāāāf Hā Jā ‘Aīīīīīīn Sōōōōōōd كَافَ هَا يَا عَيْنُ صَادَ (19.Sūra) Ein nosaukuma pēdējais burts ir nūn ar sukūn un nākošais burts ir Sōd, tas ir Ikhfā nevis idghām, tāpēc ghunnah neizrunā un ir vieglā forma.	1.Piemērs Alif Lāāāāāām~m~mīīīīīīm أَلِفَ لَامَ مِيمَ (2.Sūra) Lām nosaukumā ir trīs burti un pēdējais no tiem ir mīm ar sukūn. Uzreiz aiz tā seko burta mīm nosaukums, kas sākas ar mīm. Tas nozīmē ka šeit

	darbojas mīm likums $م + م$? līdz ar to ir jāizrunā ghunnah 2 vienību garumā.	
	2.Piemērs Tō $طَا سَيْن مِيم$ (26.Sūra) $طَا سَيْن مِيم$ Sīn nosaukumā ir trīs burti un pēdējais no tiem ir nūn ar sukūn. Uzreiz aiz tā seko burta mīm nosaukums, kas sākas ar mīm. Tas nozīmē ka šeit darbojas nūn likums $م + ن$? līdz ar to ir jāizrunā ghunnah 2 vienību garumā.	
Divu burtu Madd Lāzim Harfī		
Nepieciešams:	Atsevišķi izrunājami burti Korānā kuru nosaukums sastāv no trim burtiem un vidējais ir vai nu madd (garais patskanis) vai līn (divskanis) burts	
Rezultāts:	Izrunā kā dabīgo madd pagarinot skaņu par 2 vienībām	
Šie burti ir		
Tō طَا (atskaņo)	Hā هَا (atskaņo)	Rā رَا (atskaņo)
Hā حَا (atskaņo)	Jā يَا (atskaņo)	
Viena burta Madd Lāzim Harfī		
Vienīgais burts, kuram vispār nav skaņas pagarinājuma, ir alif, jo tā nosaukumā nav neviena Madd burta. Alif أَلِف (2.Sūra)		

Madd Harfī

Tie ir burti, kas parādas atsevišķu sūru sākumā.

Kā cita radīts Madd

Ir pieci kā cita radīti Madd veidi:

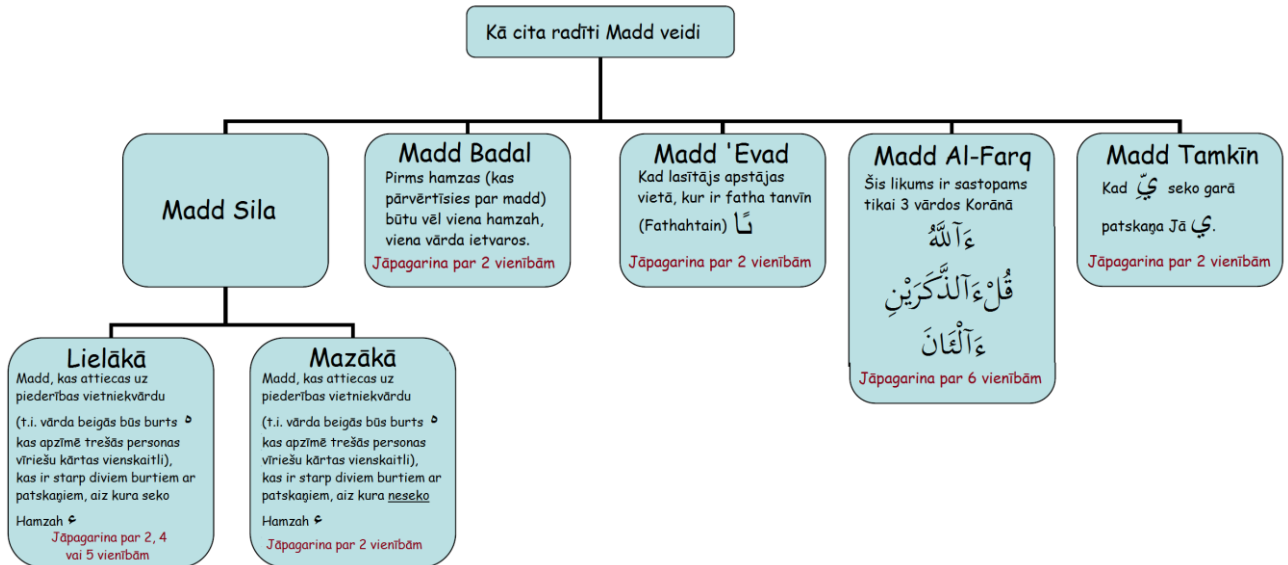
- 1) Madd Sila
 - a. Lielākā
 - b. Mazākā
- 2) Madd Badal
- 3) Madd 'Evad
- 4) Madd Al-Farq
- 5) Madd Tamkīn

Madd Sila		
	Lielākā	Mazākā
Nepieciešams:	Madd, kas attiecas uz piederības vietniekvārdu (t.i. vārda beigās būs burts ◦ kas apzīmē trešās personas vīriešu kārtas vienskaitli), kas ir starp diviem burtiem ar patskaņiem, aiz kura seko Hamzah ◌ mutaharrik.	Vārds, kas beidzas ar piederības vietniekvārdu (t.i. vārda beigās būs burts ◦ kas apzīmē trešās personas vīriešu kārtas vienskaitli) aiz kura seko jebkurš burts izņemot Hamzah ◌
Rezultāts:	Skaņa jāpagarina par 2, 4 vai 5 vienībām. Vēlams par 4 vai 5 - kas norāda ka tas nav Dabīgais Madd.	Skaņa jāpagarina tikai par 2 vienībām
Piezīmes:	Lai atvieglotu lasīšanu tiem, kas nepārzina arābu valodu tik labi lai atpazītu šo piederības vietniekvārdu, bieži Korānā tiek izmantots speciāls	Lai atvieglotu lasīšanu bieži Korānā tiek izmantoti speciāli apzīmējumi: * Ja uz Hā būs dhamma tad ه * Ja uz Hā būs kersra tad هـ

	apzīmējums tūlīt aiz šī vietniekvārda: * Ja uz Hā būs dhamma tad ھ * Ja uz Hā būs kersra tad ھ	
Piemēri:	Mālahūūūū akhladah مَالَهُ أَخْلَدَهُ (3) (104:3)	Mālahū jatazakkā مَالَهُ يَتَزَكَّى (18) (92:18)
	Lam jarahūūūū Ahad لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ (7) (90:7)	‘Indahū min عِنْدَهُ مِنْ (19) (92:19)
	Jukadhibubihī illā يُكَذِّبُ بِهِ إِلَّا (12) (83:12)	Fa’atharna bihī naq’A فَأَثَرْنَا بِهِ نَقْعًا (4) (100:4)
	Bihī astakhliṣṣu بِهِ اسْتَخْلِصْهُ (54) (12:54)	Favasatna bihī dżam’A فَوَسَطْنَا بِهِ جَمْعًا (5) (100:5)

	Madd Badal		Madd ‘Evad	
Nepieciešams:	Lai pirms hamzas (kas pārvērtīsies par madd) būtu vēl viena hamzah, viena vārda ietvaros.		Kad lasītājs apstājas vietā, kur ir fatha tanvīn (Fathahtain) اِ	
Rezultāts:	Skaņa jāpagarina par 2 vienībām		Skaņa jāpagarina par 2 vienībām	
Piezīmes:	Šis Madd seko tādām pašām principam kā dabiskais Madd. Vienīgā atšķirība ka tur kur oriģināli bija ātrā hamzah, tagad būs Madd burts, lai atvieglotu izrunu.		* Tā vietā lai izrunātu tanvīn, lasītājs izrunā to kā dabīgo Madd. * Likums darbosies vienalga vai apstājas ājātas vidū vai beigās. * Ja pēdējais burts ir tā marbūttah ة tad šis likums nedarbosies, tā vietā to izrunās kā ه un pielietos sifa hems (elpas turpināšanos)	
Piemēri:	Pirms	Pēc	Raksta	Izrunā kā
	إِيمَانٍ	لِلْإِيمَانِ (3:193)	جَنَّةٍ	جَنَّةٍ Džannah
	أَدَمَ	ءَادَمَ (2:31)	ضَبْحًا	دُوبْحًا (100:1)
			قَدْحًا	قَدْحًا (100:2)
	Madd Al-Farq		Madd Tamkīn	
Nepieciešams:	Šis likums ir sastopams tikai 3 vārdos Korānā un katrs no tiem tajā parādās 2 reizes		Kad Burtam Jā ar šaddah un kesrah ي seko garā patskaņa Jā.	
Rezultāts:	Skaņa jāpagarina par 6 vienībām		Skaņa jāpagarina par 2 vienībām	
Piezīmes:	Lai gan patiesībā tas ir tas pats Madd Lāzim Kalimī likums, tomēr šos vārdus atsevišķi tādējādi norādot atšķirību starp vārdu un jautājuma indikatoru		Tas padarīs kesru cietāku uz pirmā Jā. Vietām Korānā otrais Jā ir aizvietots ar šādu zīmi ه	

Piemēri:	Āāāāāllāhu ءَآللهُ (10:59) un (27:59)	Huj-jītum حُيْتُمْ (4:86)
	Qul āāāāāldhdhakuraini قُلْ ءَآذْكَرَيْنِ (6:143) un (6:144)	An-nabij-jīna النَّبِيِّينَ (2:61)
	Āāāāāal'āna ءَآلنَانَ (10:51) un (10:90)	

Apstāšanās likumi (Vaqf)

Apstāties uz pēdēja burta pilnam vārdam, kas nav savienots ar nākošo vārdu un piešķirot pēdējam burtam sukūn, apraujot elpu, tad ievēkot elpu no jauna lai lasītu nākošo vārdu (Džami-ul-vaqaf)

Kā būs rakstīts	Kā izlasīsi ja tur apstāsies
Ja vārds beidzas ar burtu uz kura ir patskanis ُ ِ ٍ vai tanvīn ِ ٍ tad apstājoties pēdējam burtam piešķir sukūn	
Qul huva Allāhu Ahadun قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ	Qul huva Allāhu Ahad قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ (112:1)
Ja vārds beidzas ar tanvīn ِ tad apstājoties pēdējam burtam piešķir alifu	
Al-Fāfan أَفَافًا	Al-Fāfā أَفَافَا (78:16)
Ja vārds beidzas ar tā marbūtah ة tad apstājoties to izrunā kā Hā ه	
Ānijatin ءَانِيَةً	Ānijah ءَانِيَةٌ (88:5)
Ja vārds beidzas ar hamzah ء tad apstājoties patskanis, kas uz tās atrodas, tiek nomainīts pret sukūn un hamzah tiek izrunāta skaidri. Visbiežāk šeit sastopamā kļūda ir tā, ka hamzu vispār neizrunā.	
Fīs-samāāāāā'a فِي السَّمَاءِ	Fīs-samāāāāā'a فِي السَّمَاءِ (14:24)
Kulla šai'in كُلَّ شَيْءٍ	Kulla šai' كُلَّ شَيْءٍ (7:156)

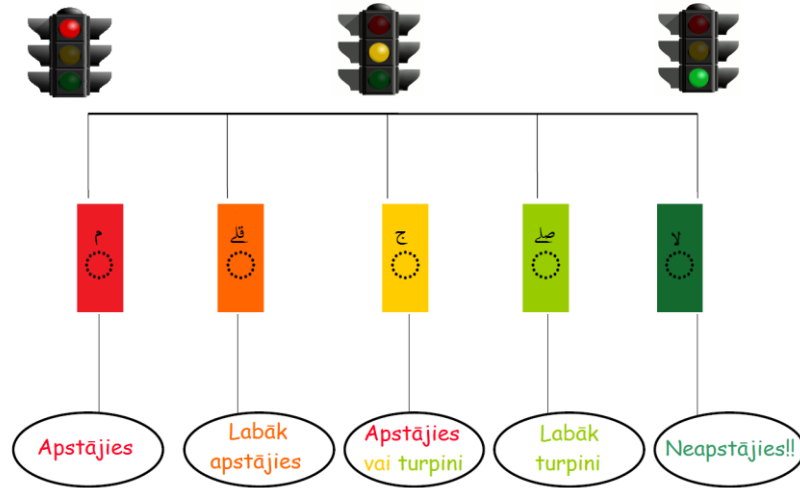
Ja vārds beidzas burtu uz kura ir šaddah ar patskani ّ tad apstājoties pēdējam burtam piešķir sukūn, bet pievērš uzmanību lai šo burtu tomēr izrunā dubultu (nedaudz pietur)	
Vatabba وَتَبَّ	Vatabb وَتَبَّ (111:1) (bet bez qalqalah - atbalss)
Aljaumul-haqqu الْيَوْمِ الْحَقِّ	Aljaumul-haqq الْيَوْمِ الْحَقِّ (78:39) (bet bez qalqalah - atbalss)

Nem vērā:

- Atceries uzsvērt burtu ar viltus sukūn, lai atšķirtu to no īstā sukūn
- Vaqf tiek uzskatīta par pareizi veiktu tikai tad ja pirms nākošā vārda izrunāšanas tiek ievilkta elpa. Izlasīt pēdējo burtu ar viltus sukūn un tad turpināt lasīt neievelkot elpu nav pareizi.
- Vaqf pretstats ir Vasl. Vasl nozīmē savienot rindas/teikumus bez apstāšanās.
- Lai apzīmētu vietas kur jāpastājas, nedrīkst apstāties, vēlams vai nevēlams apstāties, tiek izmantoti īpaši simboli.

م	Obligāti jāpastājas – nav atļauts savienot teikumus
لا	Aizliegts apstāties – obligāti jāsavieno teikumi
ط	Labāk turpināt – vēlāmāk būtu neapstāties, bet ja ļoti vajag ievilkt elpu, tad var arī pastāties
ق	Labāk apstāties – vēlams šeit labāk apstāties, bet ja arī turpināsi lasīt nebūs nepareizi
ج	Vienalga- var apstāties un var turpināt, kā vēlies
س	Neliela apstāšanās/pauzīte – uz mazu brītiņu aptur skaņas plūsmu, bet neievelk elpu
○	Obligāti jāpastājas – norāda uz ājātas (panta) beigām.
••	Obligāti jāpastājas vai nu pirmajiem vai otrajiem punktiem, bet pie abiem nedrīkst

Apstāšanās likumi (Vaqf)

Aizlūgums pirms sākt Korāna citēšanu

Aizsardzības meklēšana no Sātana (At-ta'Auvudh)

Citēšana ir jāsāk ar At-ta'Auvudh (التَّعَوُّذُ)

A'Ūdhu billāhi mināš-šajtōnir-radžīm

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

Es meklēju aizsardzību pie Allāha no nolādētā Sātana.

Dievs Korānā ir teicis: “Un, kad tu [taisies] lasīt Kurānu, meklē patvērumu pie Allāha no padzītā sātana” [Korāns, 16:98]

Ja lasa viens pats, tad to var teikt klusām pats pie sevis vai arī skaļi.

Ja lasa grupā tad pirmais pasaka to skaļi un pārējie lasītāji to atkārto klusu paši pie sevis pirms savas citēšanas.

Skaitīšana Allāha vārdā (Basmala)

Bismillāh Ar-Raḥmān Ir-Raḥīm

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Visžēlsirdīgākā, īpaši žēlojošā Allāha vārdā

Noteikumi kas attiecas uz Basmala (بَسْمَلَهُ):

- Ja kāds sāk sūru (nodaļu) no paša sākuma, tad citētājam vajadzētu pateikt Basmala (kā daļu no sūras), bet ja citēt sāk no sūras vidus, kad citētājam ir iespēja izvēlēties teikt Basmala pēc Ta'Auvudh vai teikt tikai Ta'Auvudh.
- Saskaņā ar Šafi'i viedokli baslama ir obligāti jāsaka sūrā Al-Fatihah
- Saskaņā ar visu vadošo skolu viedokli Basmala netiek teikta sūras At-Taubah (9.sūra) sākumā.

Noteikumi Basmala skaitīšanai starp divām sūrām

Pilnīgā atdalīšana

Nesavieno iepriekšējās sūras beigās ar nākošās sūras basmala un nesavieno basmala ar sekojošās sūras vārdiem. Lasītājs abās šajās vietās apstāsies.

Daļēja atdalīšana

Apstāšanās sūras beigās, bet tad savieno basmala ar nākošās sūras sākumu.

Ņem vērā, ka pretējais variants, kad savieno sūras beigās ar basmala un ietur pauzi starp basmala un nākošo sūru ir AIZLIEGTS.

Pilnīgā savienošana

Viss tiek savienots kopā, pēdējās sūras beigās ar basmala un basmala ar nākošo sūru.

Piezīme: Sūras Taubah gadījumā var vai nu apstāties iepriekšējās sūras beigās vai arī savienot to ar sūras Taubah pirmajām ājātam. Daļējā atdalīšana sūras Taubah gadījumā neeksistē, jo tās sākumā nav basmala.

Noteikumi Basmala skaitīšanai starp divām sūrām

Septiņi Alifa veidi

Šis likums ir pielietojams tikai tad, ja Alifs ir pēdējais burts vārdā. Zemāk minēti gadījumi kad Alifs tiek apstiprināts tad ja apstājas un izlaists ja turpina lasīšanu.

Alif vārdā Anā **أنا** → Ana

Šis vārds nozīmē “Es”. Lasot Korānu beigu alifs šajā vārdā vienmēr tiek ignorēts (vienalga vai turpina lasījumu vai apstājas), tas ir tāpēc lai netiktu uzsvērts indivīds, bet koncentrētos uz Allāhu nevis saviem nafs (savu ego)

Alif iekš Sūras Al-Kahf لَا كِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي Llākinna huvalāhu rabbī (18:38)		
Alif iekš Sūras Al-Ahzab اَلْظُّنُونَا Ath-thunūnā (33:10)		Alifs tiek izlaists, tad ja turpina lasīšanu, bet ja apstājas tad skaņu pagarina par 2 vienībām. Neatkarīgi no tā vai apstājas ājas vidū vai beigās.
Alif iekš Sūras Al-Ahzab اَلرَّسُولَا Ar-Rasūlā (33:66)		
Alif iekš Sūras Al-Ahzab اَلسَّبِيلَا As-sabīlā (33:67)		
Alif iekš sūras Insān قَدَّرُوهَا Qaddarūhā (76:16)		
Alif iekš sūras Insān (te pieļaujami divi varianti)	سَلَا سِلَا Salāsālā (76:4)	Apstājas uz Alif
	سَلَا سِل Salāsāl (76:4)	Apstājas uz Lām (it kā Alif tur vispār nebūtu) kas iegūst sukūn dēļ apstāšanās

Sīn virs/zem Sōd

Korānā 4 vietās var atrast mazu Sīn س zīmi uzrakstītu vai nu uz vai zem Sōd ص. Rodas jautājums, kurš burts tad īsti ir jāizrunā Sīn vai Sōd?

وَيَبْضُطُ (atskaņot)	Lasītājam vajadzētu izlasīt šo burtu kā Sīn NEVIS kā Sōd, lai gan rakstīts tur ir Sōd.
بَضْطَةٌ (atskaņot)	
أَمْ هُمُ الْمُصِيطِرُونَ (atskaņot)	Lasītājam ir izvēle lasīt šo burtu kā Sīn vai kā Sōd
بِمُصِيطِرٍ (atskaņot)	Lasītājam vajadzētu šo burtu lasīt kā Sōd. Sīn šajā gadījumā lasīt NEVAJADZĒTU

Krišana pie zemes citēšanas laikā

Korānā ir 14 panti kurus citējot tiek veikts sudžūd (krišana pie zemes). Šie panti ir.

Daļa no panta	Panta tulkojums	
وَيُسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ	Patiesi, tie, kuri ir pie tava Kunga, nav lepni kalpot Viņam, teic Viņu un tikai Viņa priekšā krīt pie zemes.	(7:206)
وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ	Un Allāha priekšā klanās visi, kas ir debesīs un virs zemes, gan labprātīgi, gan nelabprāt; un viņu ēnas [klanās] rītos un pievakaros.	(13:15)
وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ	Vai tad viņi neskatās uz visām tām lietām, kuras radīja Allāhs, kuru ēnas pārvietojas no labās un no kreisās puses pazemīgi klanoties Allāha priekšā?	(16:49)
عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا	Saki: "Ticiet tam, vai neticiet – tie, kuriem ir dotas zināšanas pirms tā, kad viņiem to lasa, klanoties krīt pie zemes uz zodiem	(17:107)

Daļa no panta	Panta tulkojums	
ءَايَاتُ الرَّحْمَانِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا	Tie ir tie, kurus Allāhs ir aplaimojis ar labumiem, – pravieši no Ādama pēctečiem un no tiem, kurus Mēs pārvedām kopā ar Nūhu, un no Ibrāhīma un Isrāīla pēctečiem un no tiem, kurus Mēs vedām taisni un izredzējām, – kad viņiem lasīja Visžēlīgākā zīmes, tie klanoties un raudot krituši pie zemes.	(19:58)
أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ	Vai tad tu neredzēji, ka Allāha priekšā klanās visi, kas debesīs, un visi, kas virs zemes, un saule, un mēness, un zvaigznes, un kalni, un koki, un kustoņi un daudzi cilvēki. Bet tāpat daudziem [cilvēkiem] ir taisnīgi noteikts sods. Un, ja kādu Allāhs zemo, tam nav, kas viņu cieņā/godā cels. Patiesi, Allāhs dara to, ko grib.	(22:18)
وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَانِ	Un, kad viņiem saka: “Krīti pie zemes Visžēlīgākā priekšā,” viņi atbild: “Un kas tas visžēlīgākais būtu? Vai lai mēs kritām pie zemes tam, kuram tu mums liec?” un tas [tikai] palielina viņos novēršanos.	(25:60)
أَلَّا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبَاءَ	[Sātans tā darīja], lai viņi neklanītos Allāham, kurš atklāj visus noslēpumus debesīs un uz zemes un zina visu, ko jūs slēpjat un visu, ko atklājat.	(27:25)
خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ	Mūsu zīmēm tic tikai tie, kuri tad, kad viņiem tās atgādina, pieplok pie zemes, teic [Viņu] ar viņu Kunga [cieņīgu] teikšanu un nelepnojas.	(32:15)
رَبُّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ	Viņš atbildēja: “[Zvēru pie Dieva], nudian Viņš nodarīja tev netaisnību, prasot tev [pievienot] tavu avs viņa avīm. Un daudzi partneri tik tiešām apspiež viens otru, izņemot tos, kuri ticēja un darīja labus darbus, taču tādu ir maz!” Un Dāvūds pārliecinājās, ka Mēs viņu tikai pārbaudījām, un tūdaļ lūdza sava Kunga piedošanu, paklanījās līdz zemei un pievērsās [nožēlā].	(38:24)
لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا	Un Viņa zīme ir nakts un diena, saule un mēness. Neklanieties ne saulei, nedz mēnesim, bet klanieties Allāham, kurš tās ir radījis, ja jūs tik Viņam vien kalpojat.	(41:37)
فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَعِبُدُوا	Krīti tak Allāha priekšā pie zemes un kalpoji!	(53:62)
عَلَيْهِمُ الْقُرْءَانُ لَا يَسْجُدُونَ	Un, kad viņiem tiek lasīts Kurāns, pie zemes nekrīt?	(84:21)
كَلَّا لَا تَطِعُهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ	Tak nē! Nepaklausī viņam, bet krīti pie zemes un tuvojies	(96:19)

Neprecīza izruna (Lahn)

Kas ir Lahn (لَحْن)

Vārda Lahn burtiskā nozīme ir “nepareiza izruna”. Bet Tadžvīd zinātnē ar lahn var tikt apzīmēta “Nespēja pieturēties pie Tadžvīd likumiem citējot Korānu”.

Ir diva veida Lahn:

- 1) Džalī (جَلِي) - lielās jeb viegli pamanāmās
- 2) Khafī (خَفِي) - mazās jeb grūti pamanāmās

Citēt Korānu pieļaujot Lahnei Džalī kļūdas ir harām (aizliegts) un darot tā tīšām var nonākt līdz līmenim kad tas jau tiek uzskatīts par lielu grēku, tik lielā līmenī ka ir uz robežas ar kufr. Savukārt pieļaut Lahnei Khafī kļūdas ir makrūh (nevēlams).

Lahnei Džalī

Neizrunā burtus no to pareizās izcelsmes vietas un neizrunā to nepieciešamās īpašības

Kā vajag	Kā bieži kļūdās
Al-ḥamdu أَلْحَمْدُ (atskaņo)	Al-ḥamdu أَلْهَمْدُ (atskaņo)
Jarithu يَرِثُ (atskaņo)	Jarisu يَرِسُ (atskaņo)
Toiran طَيْرًا (atskaņo)	Tairan تَيْرًا (atskaņo)
Ṣodaqo صَدَقَ (atskaņo)	Ṣodaka صَدَاكَ (atskaņo)
An' Amta أَنْعَمْتَ (atskaņo)	Anamta أَنْنَمْتَ (atskaņo)

Pievieno vārdiem kādas papildus skaņas

Kā vajag	Kā bieži kļūdās
Ijjāka إِيَّاكَ (atskaņo)	Ijjākā إِيَاكَ (atskaņo)
A' abudu أَعْبُدُ (atskaņo)	A' abudū أَعْبُدُو (atskaņo)
Rabbi رَبِّ (atskaņo)	Rabbī رَبِّي (atskaņo)

Saīsina vārdus

Kā vajag	Kā bieži kļūdās
Innā إِنَّا (atskaņo)	Inna إِنَّ (atskaņo)
Alladhī الَّذِي (atskaņo)	Alladhi الَّذِ (atskaņo)
Faqūlā فَقُولَا (atskaņo)	Faqulā فَقَلَا (atskaņo)

Aizvieta Harakah (dhamma, fatha, kesrah) ar sukūn tur, kur to nedrīkst darīt

Kā vajag	Kā bieži kļūdās
Khalaqoka خَلَقَا (atskaņo)	Khalaqka خَلَقَا (atskaņo)
Saraqo سَرَقَ (atskaņo)	Sarqo سَرَقَ (atskaņo)
Lahabin لَهَبٍ (atskaņo)	Lahbin لَهَبٍ (atskaņo)

Aizvieta sukūn ar Harakah

Kā vajag	Kā bieži kļūdās
Auhā أَوْحَى (atskaņo)	Avahā أَوْحَى (atskaņo)
Valfadžri وَالْفَجْرِ (atskaņo)	Valfadžari وَالْفَجْرِ (atskaņo)
Tadžrī تَجْرِي (atskaņo)	Tadžarī تَجْرِي (atskaņo)

Lahnei Khafi

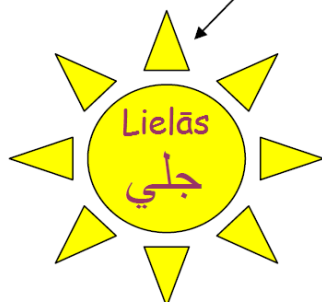
Lasīt Korānu pieļaujot Lahnei Khafi kļūdas ir makrūh. Tās nemaina Korāna nozīmi, tomēr atņem tam tā patieso eleganci un skaistumu.

Lahnei Khafi piemēri:

- 1) Nepievērst uzmanību atšķirībai starp cietajiem/pilnās mutes (tafkhīm) burtiem un mīkstajiem/tukšās mutes (tarqīq) burtiem.
- 2) Nepieturēties pie Ithhār, Idghām un Ikhfā likumiem tur kur tie jāievēro lasot Korānu.
- 3) Nepagarināt burta skaņu, tad kad darbojas Madd likums

Kļūdas citējot Korānu

لحن

Nozīmē skaidri pamanāmas kļūdas. Tās var tikt atpazītas gan no lasītāja, gan klausītāja puses. Ir grēks pieļaut šādas kļūdas.

Piemēram:

- Lasītājs izmaina harakah, kas atrodas uz burta - nomaina patskaņus pret sukūn vai otrādi.
- Lasītājs neizrunā burtu no tā pareizā makhradža. Piemēram, izrunā ج kā ظ
- Lasītājs neievēro dabīgā Madd likumu - tur, kur jābūt garam patskanim, izrunā īsu un otrādi.

Nozīmē apslēptu kļūdu. Tā nav viegli pamanāma un to var ievērot tikai tāds kam ir Tadžvīd zināšanas

Piemēram:

- Lasītājs neievēro Ikhfā إخفاء
- Iqlāb إقلاب , Idghām إدغام u.c. likumus
- Lasītājs neatšķir cietos un mīkstos burtus.
- Lasītājs neievēro pārējās Madd likumus izteiktai skaņas pagarināšanai.

Etīkete atbilstoši Korāna lasīšanai

Allāhs pieņem tikai tos darbus kas ir veikti pareizi un patiesi. Patiesi darbi ir tie kas ir veikti tikai un vienīgi Allāham. Pareizi darbi ir tie kas veikti saskaņā ar Šaria (Islāmisko likumdošanu). Tāpēc lasot vajadzētu sekot noteiktiem noteikumiem. Vissvarīgākie ir sekojošie:

- 1) Lasītājam jābūt brīvam no tām lietām kas pārrauj apmazgāšanos (Vudū) un lielo apmazgāšanos (ghusl). T.i. lasītājam jābūt tīrības stāvoklī.
- 2) Vietai (kurā sēž lasītājs) ir jābūt tīrai (tahar)
- 3) Lasītājam būtu jāsāk ar ta'Auvudh (aizsardzība no Sātana), vienalga vai sūru sāk lasīt no sākuma vai vidus.
- 4) Katras sūras (izņemot sūras Tauba) sākumā lasītājam būtu jāpasaka Basmala.
- 5) Lasītājam būtu jālasa saglabājot garīgo atvērtību (khušu) aiz cieņas pret Korānu. Dievs ir teicis: "Ja mēs nolaistu šo Kurānu uz kādu kalnu, tu noteikti redzētu, kā tas pārpildās ar godbijību un bailēs no Allāha ieplaisājas..." [Korāns, 59:21]
- 6) Lasītājam būtu jāapdomā un jāatspoguļo izlasīto vārdu nozīme. Dievs ir teicis: "Vai tad viņi neprāto par Kurānu..." [Korāns, 47:24]
- 7) Lasītājam būtu jāizskaistina viņa/viņas balss lasot Korānu, bet bez izrādīšanās.

Bara' ibn Azb atstāstīja, ka Praviētis (s) teica: "Izskaidiniet Korānu ar savām balsīm." [Sunan Abi Dāvūd, v.2. Lūgšanu grāmata, Hadīs Nr. 1468]

Abu Huraira (ra) atstāstīja, ka Praviētis (s) teica: “Viņš nav viens no mums, viņš kurš neskaita Korānu melodiskā balsī.” [Sahīh Bukhāri, v. 9, Tadžvīd grāmata, p.188]

Iemesls kāpēc jāizskaistina sava balss ir lai atvieglotu Korāna saprašanu un aizkustinātu to kas to varētu izdzirdēt, kā arī lai novērtētu tā stila un vārdu skaistumu. Skaitīt to melodiski izklaides pēc (kā dziesmu) ir harām (aizliegts). Patiesi skaista un melodiska skaitīšana ir tā kas balstās uz pareizu izrunu un perfektu tadžvīd likumu pielietojumu.

- 8) No klausītāja, kas klausās Korāna skaitīšanu, vienalga no skaitītāja (Qari) vai radio/televīzijā / datorā vai kur citur, tiek prasīts uzmanīgi klausīties un apdomāt dzirdēto. Dievs ir teicis: “Un kad tiek lasīts Kurāns, klausieties to un ieklausieties [tajā] uzmanīgi, lai jūs taptu žēloti.” [Korāns, 7:204]
- 9) Lasītājam būtu jālasa Korāns pielietojot Tadžvīd un jācitē vislabākajā veidā.
- 10) Lasītājam būtu jāaiztur vēlme žāvāties citēšanas laikā līdz šī vēlme pāriet.
- 11) Lasītājam būtu jāliecina par Dieva vārdu patiesumu un jābūt par liecinieku teiktajam un Praviēša (s) mantojumam.
- 12) Lasītājam būtu jāizvairās pārtraukt citēšanu lai parunātos ar cilvēkiem, izņemot kad tas tiešām ir nepieciešams.
- 13) Lasītājam būtu jālūdz Allāham Viņa atlīdzību lasot rindas par žēlastību un jāmeklē patvērums pie Allāha lasot rindas ar brīdinājumu tajās.

Citēšanas veidi

Ir trīs citēšanas veidi:

- 1) Tahqīq – precīzā, metodiskā
Tā ir precīza, lēna citēšana, kas ir sīkumaina un uzmanīga attiecībā pret nozīmi. Tā sniedz katram burtam, tā vietā un manierē, tā pilntiesīgo vietu (saskaņā ar Tadžvīd likumiem)
- 2) Hadr – strauja
Strauja citēšana un ātru ritmu, tomēr neskatoties uz to tie ievēroti visi tadžvīd likumi
- 3) Tadvīr – pa vidu
Tas ir vidus ceļš starp tahqīq un hadr.

Šie trīs citēšanas veidi ir sniegti lasītāja labumam, lai viņš varētu izvēlēties kas viņam ir vairāk piemērots. Tie visi ir iekļauti Korānā minētā vārda “Tartīl” nozīmē – “...Un lasi Korānu ar tartīl (skaidri un nesteidzoties)” [Korāns, 73:4]

Korāna citēšanas stili

Skaidrojums	Temps	Stils
<p>Šajā stilā katram burtam tiek sniegtas tam atbilstošās tiesības. Madūd tiek izstiepts līdz tā maksimālajam vienību skaitam. Šo stilu parasti pielieto iesācēji jo lēnais temps palīdz saprast un uztvert Korānu.</p>	 LĒNS	TAHQĪQ
<p>Vidējs lasīšanas temps. Tas ir temps, kuru pielietoja Praviētis (s). Vārds "tartīl" nozīmē lasīt skaidri, mierīgi, nosvērtā tonī, apdomājot lasīto. Kad mēle, sirds un locekļi ir pilnīgā harmonijā. Šis citēšanas stils ir minēts arī Korānā.</p>	 VIDĒJS	TADVĪR
<p>Korāna citēšana šajā stilā ir ātra. Tomēr visi Tadžvīda likumi tāpat tiek ievēroti. Piemēram, ja Madd likums atļauj vairākus variantus par cik vienībām jāpagarina skaņa, tad tiek izvēlēts mazākais vienību skaits. Parasti šis stils tiek pielietots tad, kad Korāna citēšanu ir jāveic ierobežotā laika periodā (piemēram Ramadāna laikā)</p>	 ĀTRS	HADR